

ADOLF FREDRIK
LINDBLAD
1801-1878

Sånger och visor II
för röst och piano
Songs and Ditties II
for voice and piano

Emenderad utgåva/Emended edition

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten treasures of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Textredaktör/Text editor: Erik Wallrup
Redaktör/Editor: Magnus Svensson

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 1132–1158/Edition nos 1132–1158
2015
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
ISMN 979-0-66166-261-7

Levande Musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Litteratursällskapet i Finland och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

Innehåll.

Andra delen.

	Pag.
N ^o 31. Obesvarad kärlek. "Svara på mitt ögas fråga!" (A. F. Lindblad)	1.
„ 32. Farväl. "O, farväl du blomsterdal!" (A. F. Lindblad.)	4.
„ 33. Saknad. "Jag hade en vän." (A. F. Lindblad.)	6.
„ 34. Gubben vid vägen. "Glada ungdom se min nöd." (A. F. Lindblad.)	9.
„ 35. O kom - nej dröj. "O kom, dock nej, låt mig få njuta." (A. F. Lindblad.)	12.
„ 36. Skjutsgossen på hemvägen. "Hopp, hopp, se så, låt gå." (A. F. Lindblad.)	14.
„ 37. Om natten. "O, hvad sällsam fröjd." (A. F. Lindblad.)	24.
„ 38. Dalkullevisa. "Vandrat har jag mil så långa." (A. F. Lindblad.)	26.
„ 39. Den moderlösa. "Ack käraste vänner." (A. F. Lindblad.)	27.
„ 40. Invaliden. "Se, hvar han står." (A. F. Lindblad.)	28.
„ 41. I en ung flickas minnesbok. "Tro ej på minnet." (A. F. Lindblad.)	30.
„ 42. Am Aarensee. „Am Aarensee, da rauscht der vielgrüne Wald“ (von Schlippenbach.)	32.
„ 43. Får gå. "Barn jag var, sprang ur min kammar?" (A. F. Lindblad.)	33.
„ 44. Visa. "Hvad jag af allting älskar mest." (A. F. Lindblad.)	34.
„ 45. Jungfrun i lunden. "Sommaren kommer." (P. D. A. Atterbom.)	36.
„ 46. Apelgården. "Jag vet mig så fager en apelgård." (P. D. A. Atterbom.)	37.
„ 47. Sorg. "Det är visst ingen i verlden till." (P. D. A. Atterbom.)	38.
„ 48. Trohet. "Den kärlek till dig jag bär." (P. D. A. Atterbom.)	39.
„ 49. Sparfven. "Muntra sparf i linden." (P. D. A. Atterbom.)	40.
„ 50. Friskt mod. "Friskt upp mitt hjerta." (P. D. A. Atterbom.)	42.
„ 51. Ack nej, ack nej, du vet det ej. "Säg vet du väl." (A. F. Lindblad.)	44.
„ 52. Mån tro, jo, jo. "Hvad månd det landet heta." (A. F. Lindblad.)	46.
„ 53. Frieriet. "Ack Betty, af ditt ögonpar!" (A. F. Lindblad.)	48.
„ 54. Om aftonen. "Hör ej på vindens suckar i skogen." (A. F. Lindblad.)	50.
„ 55. Varning. "Se konvaljerna små." (A. F. Lindblad.)	52.
„ 56. En vårdag. "Lärkan drillar upp i skyn." (A. F. Lindblad.)	54.
„ 57. En sommardag. "O ljufva sommarflägt." (A. F. Lindblad.)	64.

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad hade en komplicerad uppväxt och en lika ombytlig tid som ung vuxen. Född 1801 i Skänninge av en ogift mor kom han vid ett års ålder till en fosterfamilj, där hustrun var moderns moster. Efter inledande skolgång i Östergötland fortsatte han från 1809 i Stockholm, där modern då bodde och var gift med en skådespelare vid Kungl. Teatern. Efter styvfaderns död 1813 fick Adolf Fredrik Lindblad återvända till fosterföräldrarna som snart flyttade till Norrköping. Där fick han sin första skolning i musik: piano och flöjt.

Fosterfadern som var handlare styrde Adolf Fredrik Lindblad mot sitt eget yrke. Efter några år i fosterfaderns affär fick han 1818–19 arbeta vid ett skeppsklareringskontor i Hamburg. I denna stad fick Adolf Fredrik Lindblad viktiga impulser av tysk litteratur och musik.

Sommaren 1822 kom han till Bleckenstad utanför Mjölby för att undervisa gårdens döttrar i pianospel. En av dem, Sophie Kernell, skulle bli hans hustru. Där lärde han också känna en kusin till husets syskonskara, Per Daniel Amadeus Atterbom, en livsavgörande vänskap för Lindblad.

Genom Atterboms förmedling flyttade Lindblad till Uppsala, i första hand för studier i harmonilära för universitetets *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. Men han kom också in i stadens konstnärliga och litterära kretsar. Där fanns redan Atterbom, men också Erik Gustaf Geijer som skulle bli en annan nära vän. I denna miljö blommade Lindblad ut som sångtonsättare.

Sångkomponerande var tidigare liktydigt med att skapa sällskapsvisor. Den nyromantiska dikten gav tonsättarna nya utmaningar. Lindblads sånger är texttolkande och låter melodin och pianostämman föra en dialog. Från visans tid stammar dock Lindblads länge utnyttjade praxis att flerstrofiga dikter sjungs till samma ackompanjemang. Adolf Fredrik Lindblad komponerade över 200 sånger, varav en del skrevs för vännen Jenny Lind.

Med salongsvärdinnan Malla Silfverstolpe och Erik Gustaf Geijer for Lindblad 1825–26 via Köpenhamn till Berlin, där han tog lektioner i komposition för Carl Friedrich Zelter och i pianospel för Ludwig Berger. Via Zelter lärde han känna Felix Mendelssohn. Vänskapen med denne blev viktig och varade livet ut.

Tillbaka i Sverige slog han och hustrun Sophie sig ner i Stockholm. Där startade Lindblad 1827 en musikskola, vilken under lång tid skulle bli hans huvudsakliga inkomstkälla. Under Stockholmsåren skrev Lindblad sin enda opera, *Fronddörerna* (1835), som emellertid inte blev någon större framgång. Han komponerade också två symfonier (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad tillbringade sina sista år på Lövingsborgs gård strax söder om Linköping, där dottern Lotten bodde. Han avled där 1878.

Om utgåvan

Levande Musikarvs emenderade utgåvor är redaktionellt genomsedda och korrigerade utgåvor av tidigare tryck med kommentarer rörande rättelser och ändringar införda i form av fotnoter. Justeringar av bågar, förtecken, accenter och artikulation som inte har medfört förändrad läsart har utförts utan kommentar.

Förlagan är utgiven av Abr. Hirschs förlag, Stockholm, nr 1592.

På omslaget står: "Sånger och Visor / vid / Pianoforte / af / A. F. Lindblad / 2:dra delen / Med förlagsrätt / Stockholm, Abr. Hirsch".

Tryckår: 1879.

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad had a complicated childhood and likewise an unsettled period as a young adult. Born in Skänninge in 1801 to an unwed mother he was taken in by a foster family, of which the wife was his mother's aunt, when he was only one year old. After starting school in Östergötland, in 1809 he moved to Stockholm to continue studying near his mother, who was married to an actor at the Royal Opera. After his stepfather's death in 1813, Adolf Fredrik Lindblad returned to live with his foster parents, who soon moved to Norrköping. There he received his first music lessons in piano and flute.

His foster father, who was a merchant, persuaded Adolf Fredrik Lindblad to follow in his footsteps. After several years at his foster father's business, Adolf Fredrik worked from 1818 to 1819 at a shipping discharge office in Hamburg. While working in Hamburg, Adolf Fredrik Lindblad encountered German literature and music, which would prove to be an important influence on his later career as a composer.

The summer of 1882 he arrived in Bleckenstad, on the outskirts of Mjölby, to teach the daughters at a country estate piano. One of the girls, Sophie Kernell, would later become his wife. He also became acquainted with a cousin to the siblings at the estate, Per Daniel Amadeus Atterbom, who would become an important life long friend.

With Atterborn's assistance, Lindblad moved to Uppsala in order to study harmony with the university's *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. He also came in contact with the city's artistic and literary circles. Atterbom already lived in Uppsala, as well as Erik Gustaf Geijer, who would become another close friend. Lindblad thrived as an art song composer in this environment.

In earlier times, song composition had been equivalent to writing popular drawing-room ballads. Later, with the advent of the neo-romantic poem, composers were provided with new challenges and opportunities. Lindblad's songs are settings of text to music and provide a dialogue between the vocal melody and the piano. For a long time Lindblad made use of the older ballad praxis of using poems consisting of several stanzas sung to the same accompaniment. Adolf Fredrik Lindblad composed over 200 songs, of which several were written for his friend the singer Jenny Lind.

Together with music salonnière Malla Silfverstolpe and Erik Gustaf Geijer, Lindblad travelled by way of Copenhagen to Berlin, where he took lessons in composition from Carl Friedrich Zelter and studied piano with Ludwig Berger. Through Zelter he got to know Felix Mendelssohn. This was the beginning of an important friendship which lasted for the rest of his life.

Returning to Sweden, he and his wife Sophie settled down in Stockholm. Lindblad started a music school there in 1827, which for a long time would be his main source of income. During his years in Stockholm Lindblad wrote his only opera, *Fronddörerna* (1835), which was never successful. He also composed two symphonies (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad spend his final years at Lövingsborg's manor, just south of Linköping, where his daughter Lotten resided. He died there in 1878.

About the edition

Levande Musikarv's (Swedish Musical Heritage's) emendated editions are editorially revised and corrected versions of previously printed material, with comments on the corrections and amendments inserted as footnotes. Adjustments to slurs, accidentals, accents and articulation marks that have not affected the reading have been made without comment.

Originally published by Abr. Hirsch, Stockholm, no. 1592.

Text on the front page: "Sånger och Visor / vid / Pianoforte / af / A. F. Lindblad / 2:dra delen / Med förlagsrätt / Stockholm, Abr. Hirsch".

Year of publication: 1879.

ADOLF FREDRIK
LINDBLAD
1801-1878

Sånger och visor III
för röst och piano
Songs and Ditties III
for voice and piano

Emenderad utgåva/Emended edition

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten treasures of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Textredaktör/Text editor: Erik Wallrup
Redaktör/Editor: Magnus Svensson

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 1282–1307/Edition nos 1282–1307
2016
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
ISMN 979-0-66166-320-1

Levande Musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Litteratursällskapet i Finland och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

Innehåll.

Tredje delen.

	Pag.
N ^o 58. Bekännelse. "Sjunger jag, så hör du mig." (A.F.Lindblad.)	1
" 59. I behåll. "Nu är jag nöjd och stilla." (A.F.Lindblad.)	2
" 60. Afskedssång. "Då jag var barn." (A.F.Lindblad.)	3
" 61. Hjertats vaggång. "Jag vill vagga mitt hjerta till ro." (A.F.Lindblad.)	6
" 62. Fåfång varning. "Skogens hind, lätt som vind." (A.F.Lindblad.)	9
" 63. "Bland viden i dalen djupa." (P.D.A.Atterbom.)	12
" 64. "Som mörka bäcken rinner." (P.D.A.Atterbom.)	14
" 65. Föresats. "O, jag vill ej sjunga." (A.F.Lindblad.)	15
" 66. I Maj 1844. "I Rätt och Sanning." (A.F.Lindblad.)	17
" 67. Till Sophie. "Som floden sakta i sin dal." (A.F.Lindblad.)	18
" 68. En dagakarls visa. "Med min spade gick jag här." (A.F.Lindblad.)	20
" 69. Vaggvisa. "Jag sjunger för min lilla." (F. M. Franzén.)	22
" 70. Den skeppsbrutne. "Hans koja stod vid sjön." (A.F.Lindblad.)	25
" 71. Slåttersvisa. "Skarp min lie nu jag slipa må." (A.F.Lindblad.)	30
" 72. Den öfvergifna. "Löf och örter och blommor små." (J.L.Runeberg.)	32
" 73. Ny kärlek. "Skenets boja mer min ande icke trycker." (A.F.Lindblad.)	34
" 74. Flickan vid vattnet. "Floden hör jag brusa." (A.F.Lindblad.)	36
" 75. Om hösten. "Så tog då sommarn så snart en ända." (A.F.Lindblad.)	39
" 76. Mitt lif. "Strid på brädden af en graf." (J.L.Runeberg.)	40
" 77. Dödgräfvarsång. "Till ro, till ro!" (A.F.Lindblad.)	41
" 78. Ur "Värbetraktelser under sjukdom." "Här ligger jag ännu." (Jacob Frese.)	42
" 79. Vid en spegelklar sjö en sommarafon. "Nu somnar hvar flägt öfver vågen?" (P.D.A.Atterbom.)	43
" 80. Illusion. "Ån du dig mot ljusets höjder svingar." (A.F.Lindblad.)	44
" 81. Hon skrifver. "En stund jag har att skrifva dig till." (A.F.Lindblad.)	47
" 82. Aftonen. "Aftonen nalkas, i skuggornas hägn." (E.J.Stagnelius.)	54
" 83. "Jag lefver väl som en dufva." (P.D.A.Atterbom.)	56

Adolf Fredrik Lindblads sånger

En sångens klassiker

Adolf Fredrik Lindblads omkring 230 sånger är centrala inte bara i hans egen produktion utan också i 1800-talets svenska romanstradition. Lindblads ungdomsambition var att bli "en svensk Beethoven", och han skrev under 1830-talet en stor symfoni, en opera och åtskilliga kammarmusikverk. Men genom den bristande förståelsen för de större formerna i dåtidens Sverige kom han att ägna sig alltmer åt sångkomponerande och framstod snart som den ledande sångtonsättaren och redan under sin livstid som en klassiker i genren.

De första sångerna och studierna för C.F. Zelter

Lindblads debut som sångkomponist skedde i häftet *Musik för Sång och för Fortepiano*, som han utgav tillsammans med Erik Gustaf Geijer i Uppsala 1824. Samlingen innehåller fem solosånger av Geijer och sju av Lindblad. Tonsättningen av J.W. von Goethes "Erster Verlust" visar Lindblad som en färdig romanskomponist, och i "Sångaren"/"Der Säger", också Goethe, har han osökt funnit en lyrisk balladstil. Än mer intressanta är dock tonsättningarna av dikter ur P.D.A. Atterboms *Lycksalighetens ö*, där en nordisk ton färgar atmosfären och även tillåter en stark intensitet som präglar särskilt den harmoniskt känsliga "Svanhvits sång".

Genom Malla Silfverstolpes förmedling fick Lindblad året därpå möjlighet att studera komposition i Berlin för Carl Friedrich Zelter, där han blev studiekamrat med bland andra Felix Mendelssohn. I Berlin kunde han ge ut ett häfte med svenska folkvisor, *Der Norden-Saal*, i sättningar som är avsevärt friare än i tidigare samlingar; för textöversättningarna svarade Amalia von Helvig. Lindblad fängslades i Berlin dessutom av Johann Bernhard Logiers pedagogiska metod som han introducerade i den musikskola som han efter hemkomsten startade i Stockholm 1827 och drev till 1861.

Diktarkomponisten Lindblad

Sitt första egna sånghäfte publicerade Lindblad 1836, och fram till och med 1872 skulle han ge ut 20 samlingar; efter hans död 1878 utkom en omfattande samling under titeln *Efterlämnade sånger*. Redan första häftet rymmer flera av hans mest populära sånger som "En ung flickas morgonbetraktelse", "Nära", "Sotargossen" och "En sommarmorgon", alla till egna texter och ett slags rollsånger som enkelt och direkt framställer mänskliga situationer.

Också i de närmast följande häftena skulle egna texter dominera och sammanlagt skrev Lindblad ett 80-tal sånger till egna texter, några från 1840-talet ännu ej publicerade. Därmed fortsatte han den Geijerska diktarmusikerlinjen och förde den vidare till Jacob Axel Josephson, Gunnar Wennerberg, Carl Rupert Nyblom och många fler. Också hos Lindblad bidrar denna förening av text och musik till att sångerna äger en välgörande direktet och fräschör, även om det ofta tycks finnas en medveten "konstfullhet" bakom hans texter, särskilt då han ofta återkommer till vissa teman och på ett slags folkvisemaner gärna blandar in en liten förälskelse i både berättande och beskrivande dikter. En påfallande egenhet är att han mycket sensibelt fördelar dagar och skuggor och ofta återger ljusa texter i moll och allvarliga i dur.

Positiva och tacksamma stämningar karakteriserar de omtyckta "Skjutsgossen på hemvägen" och "En vårdag", och den långa raden av rollsånger innefattar så skilda porträtt som "Dalkullevisa" och "Slåttervis" och de närmast drastiska "Gubben vid vägen" och "Invaliden"; det finns rentav en "Dödgrävarsång". Mer direkta men väl behärskade kärlekssånger är "I dalen", "För evigt" och "Obesvarad kärlek". Varma och balanserade stämningsbilder är "Om natten" och "Om aftonen", och en med rätta prisad naturstämning är den nordiskt svala "En sommardag". En godmodig humor slår igenom i "Frieriet". Att Lindblad även behärskade en folktonspåverkad balladform vittnar "Bröllopsfärden" och "Den skeppsbrutne" om.

Ökad intensitet: Jenny Lind

Den sistnämnda hör till en grupp sånger som speglar Lindblads känslor för Jenny Lind som hade framträtt i hans opera "Frondörerna" 1836 och som efter konflikter med föräldrarna fick bo hos Lindblads 1839–41 och 1842–43. Redan "Ack nej, ack nej! Du vet det ej", "Bekännelse" och möjligen också den kända "Mån tro? Jo, jo!" i 1840 års häfte avslöjar hans situation, och den avsevärda intensiteten i sångerna i 1844 års häfte vittnar om det triangeldrama som hade hotat inom det Lindbladska hemmet. Häftet blev häftigt angripet av de stockholmska kritikerna; som utlösande moment angavs en harmonisk djärvhet i Runeberg-tonsättningen "Den öfvergifna", men också andra av sångerna anklagades för obegriplighet och rentav råhet. Av detta blev 1845 en hetsig musikdebatt som småningom löstes genom ett begärt utlåtande från Louis Spohr som lovordade sångerna.

Det är inte svårt att ana ett inre tryck i sånger som "Hjärtats vaggsång" och "Föresats", och ett återsken av krisen spåras i den behärskade "Ny kärlek", den resignerade "Om hösten" och den nästan lättsamma "Fåfång varning". Allra mest dramatisk blir tonen i den starkt koncentrerade "Mitt liv" (Runeberg). Som en ljus kontrast står "Till Sophie", en dikt till hustrun och en motsvarighet till Geijers "Min hustrus visa". I fortsättningen skulle Lindblad främst ägna sina egna dikter åt allmänna genrebilder som "Hon skriver", "Bedragen väntan" och "Hon varken hör eller ser", men där finns också smått sedelärande betraktelser som "Misstanken", "Ånger", "Tvekan" och "Mognadt förstånd". En klar ton av religiositet odlar "Förströstan", och i flera av de senare sångdikterna går tankarna till ålderdomen och döden.

Utblickar och inblickar

Insprängda även i de tidigare samlingarna finns enstaka sånger till andras texter, och att nämna är den enkelt talande "Am Aareensee" (Graf von Schlippenbach) och flera Atterbom-sånger, bland dem de sex "Svenska visor" som Lindblad komponerade 1838 för att i viss mån trösta poeten för Geijers ampra kritik. Men samma år skrev han också en beundrande svarssång på Geijers "På nyårsdagen" med titeln "Erik Gustaf Geijer", dock utgiven först 1866. Viktiga sånger till främmande texter är vidare de valörrika "Aftonen" (Erik Johan Stagnelius) och "Nattviolen" (Urban von Feilitzen) och de två vitt skilda tonsättningarna av Zacharias Topelius' "Karin Månsdotters vaggvisa för Erik XIV".

Lindblad ägnade dessutom sitt intresse åt Thekla Knös lätt förnumstiga vardagsinteriorer som "Strykningsvisa" och "Den flitiga handen", men fann också där ett djupare uttryck i "Hvar är mitt hem?". Han skulle därtill tonsätta en rad vistexter av Elias Sehlstedt i en kuplettartad stil som når sin största attraktion i den obetalbara "Skaldekonsten", "Man frågar mig hur det går till att dikta". Ett än mer vågat projekt var en serie om 17 sånger ur Runebergs *Fänrik Ståls sägner*, utgivna 1856, där Lindblad återgått till en visbetonad enkelhet för att melodierna skall kunna bära de mångstrofiska dikterna. "Sven Dufva" har exempelvis 28 strofer, men där för Lindblad i nio strofer in en mollvariant av sin durmelodi för att få omväxling. Verkligt karakteriserande är egentligen bara den tacksamma "Kulneff", och enda romansartade inslaget är den folkvisenära "Torp flickan". Samlingen inleds med en hymnisk "Vårt land".

Verkligt betydande är däremot nio Heine-tonsättningar som tillkom ungefär samtidigt med Sehlstedt-visorna vid mitten av 1860-talet; endast fyra av dem publicerades som tidskriftsbidrag 1876. Här har Lindblad lyckosamt förenat sin nordiska ton med anklanger från den tyska lieden. Resultatet har blivit helt i nivå med de bästa internationella motsvarigheterna, och en klenod är "Der Asra". Bland hans senare sånger finns också anmärkningsvärda tonsättningar av dikter av Bjørnstjerne Bjørnson, Carl Wilhelm Böttiger och Edvard Bäckström.

Adolf Fredrik Lindblad's Songs

Composer of the quintessential song

Adolf Fredrik Lindblad's circa 230 songs are central not only to his own production, but also within the context of the Swedish art song tradition of the 19th century (*romans* in Swedish). In his youth Lindblad's ambition was to become 'a Swedish Beethoven', and in the 1830s he wrote a large symphony, an opera and various chamber music pieces. However, due to the poor understanding of these more substantial musical forms in Sweden at the time, he came to focus more on song composition, and soon became known as the leading composer of songs. Already during his lifetime he was considered a quintessential composer within the genre.

His first songs and studies for C.F. Zelter

Lindblad's debut as a composer of songs came in the collection *Musik för Sång och för Forte-piano*, which he published together with Erik Gustaf Geijer in Uppsala in 1824. The collection comprised five solo songs by Geijer and seven by Lindblad. The setting of J.W. von Goethe's 'Erster Verlust' shows Lindblad as an accomplished art song composer, and in 'Sångaren'/'Der Sängere', also by Goethe, he also effortlessly creates a lyric ballad style. But more interesting than this are his settings of poems from P.D.A. Atterbom's *Lycksalighetens ö*, in which a nordic tone colours the atmosphere and even permits a strong intensity that pervades especially the harmonically delicate 'Svanhvits sång'.

With the help of Malla Silfverstolpe's intermediation Lindblad was given the opportunity the following year to study composition in Berlin with Carl Friedrich Zelter, where his fellow students included, among others, Felix Mendelssohn. In Berlin he was able to publish a collection of Swedish folk songs, *Der Norden-Saal*, in settings that are much freer than earlier collections; Amalia von Helvig was responsible for the translation of the texts. In Berlin, Lindblad was also captivated by the pedagogical methods of Johann Bernhard Logier, which he later introduced in the music school he started in 1827 after his return to Stockholm, and ran until 1861.

The Poet-Composer Lindblad

Lindblad published his first songbook on his own in 1836, and continued to do so up until 1872, publishing a total of 20 collections; after his death in 1878 a comprehensive edition with the title *Efterlämnade sånger* (Orphaned songs) came out. His first songbook already contains many songs that became his most popular, such as 'En ung flickas morgonbetraktelse', 'Nära', 'Sotargossen' and 'En sommarmorgon', all to his own texts, and which were a kind of role play style that portray human situations in a simple and simultaneously straightforward fashion.

In the song books that directly followed, original texts also dominated, and Lindblad wrote altogether some 80 songs with original texts, including some from the 1840s which have yet to be published. As such he continues on in the poet-composer tradition starting with Geijer, which he then passes on to Jacob Axel Josephson, Gunnar Wennerberg, Carl Rupert Nyblom and many others. Lindblad's union of text and music contributes to the songs possessing a freshness and a healthy straightforwardness, even though there often seems to be a conscious 'artistry' behind his texts, especially considering he often returns to certain themes and in a sort of folk song way mixes in a bit of a love story in both storytelling and descriptive poems. One striking peculiarity is that he deals with lights and shadows in a very sensitive way, and often sets lighter texts in a minor key, and more serious, heavy texts in major.

A positive and gracious feeling characterizes the well-liked 'Skjuts-gossen på hemvägen' and 'En vårdag', and his long line of role play songs includes such distinct portraits as 'Dalkulle-visa' and 'Slättervisa' as well as the rather drastic 'Gubben vid vägen' and 'Invaliden'; there is also a 'Dödgräfvarsång'. More direct but well-mastered love songs include 'I dalen', 'För evigt' and 'Obesvarad kärlek'. Warm and balanced ambience pictures include 'Om natten' and 'Om aftonen', and 'En sommardag' is an example of a deservedly praised portrayal of the natural atmosphere. Good-natured humour comes through in 'Frieriet'. Lindblad's mastery of a folk tone-inspired ballad form is evidenced in 'Bröllopsfärden' and 'Den skeppsbrutne'.

Increased intensity: Jenny Lind

The latter is part of a group of songs that reflect Lindblad's feelings for Jenny Lind, who had performed in his opera 'Frondörerna' in 1836, and who, after conflicts with her parents, lived with the Lindblad family from 1839–41 and 1842–43. 'Ack nej, ack nej! Du vet det ej!', 'Bekännelse' and possibly also the well-known 'Mån tro? Jo, jo!' reveal his situation already in the songbook from 1840, and the substantial intensity in the songs in the 1844 songbook bear witness to the triangle drama that threatened the Lindblad home. The songbook was sharply attacked by Stockholm critics; the precipitating factor was said to be the harmonic audaciousness in the Runeberg setting 'Den öfvergifna', but other songs were accused of being unintelligible and simply crude. This led to a heated music debate in 1845 that gradually was resolved via a petition for the expert opinion of Louis Spohr who commended the songs.

It is not difficult to sense an internal conflict in songs such as 'Hjärtats vaggsång' and 'Föresats', and a reflection of the crisis can be traced in the restrained 'Ny kärlek', the resigned 'Om hösten' and the nearly carefree 'Fåfång varning'. The tone is most dramatic in the starkly focused 'Mitt liv' (Runeberg). A light contrast to this is 'Till Sophie', a poem to his wife and the analog to Geijer's 'Min hustrus visa'. From here on Lindblad's poems mainly dealt with more general genre portraits such as 'Hon skriver', 'Bedragen väntan' and 'Hon varken hör eller ser', but there are also small moral observations such as 'Misstanken', 'Ånger', 'Tvekan' and 'Mognadt förstånd'. A clear tone of religiosity pervades 'Förströstan', and in many of the later song-poems the themes shift to aging and death.

External and internal vistas

Scattered throughout even the earlier collections are songs composed to others' texts, noteworthy of which are the simply telling 'Am Aarensee' (Graf von Schlippenbach) and many Atterbom songs, including the six 'Svenska visor' that Lindblad composed in 1838 in order to comfort the poet, at least to some extent, for Geijer's scathing critique. But the same year he also wrote a rebuttal song to Geijer's 'På nyårsdagen' with the title 'Erik Gustaf Geijer', which was published first in 1866. Important songs composed to texts by others than Lindblad himself include the valourous 'Aftonen' (Erik Johan Stagnelius) and 'Nattviolen' (Urban von Feilitzen) and the two completely distinct settings of Zacharias Topelius' 'Karin Månsdotters vaggvisa för Erik XIV'.

Lindblad also devoted his interest to Thekla Knös' light and astute portrayals of day-to-day tasks such as 'Strykningsvisa' and 'Den flitiga handen', but also found a deeper impression in 'Hvar är mitt hem?'. He then composed settings to a series of ballad texts by Elias Sehlstedt in a couplet-like style, whose most attractive member was the priceless 'Skaldekunsten', 'Man frågar mig hur det går till att dikta'. A more daring project was a series of 17 songs from Runeberg's *Fänrik Ståls sägner*, published in 1856, where Lindblad returns to a ballad-emphasized simplicity so that the melodies could carry the many-strophic poems. 'Sven Dufva' has, for example, 28 strophes, but here Lindblad sets 9 of them in a minor variant of his melody in major to add a bit of variety. The real typical piece is 'Kulneff', and the only feature reminiscent of art song is the folk song-esque 'Torpflickan'. The collection is led off with the hymn-like 'Vårt land'.

Of great significance, however, are the nine Heine-settings that came into being at about the same time as the Sehlstedt-songs in the mid-1860s; only four of them were published as a contribution to a magazine in 1876. Here Lindblad has successfully fused his nordic tone with reminiscences of the German *Lied*. The result is comparable to the best international equivalent, and a jewel among these is 'Der Asra'. Among his later songs there are remarkable settings of poems by Bjørnstjerne Bjørnson, Carl Wilhelm Böttiger and Edvard Bäckström.

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad hade en komplicerad uppväxt och en lika ombytlig tid som ung vuxen. Född 1801 i Skänninge av en ogift mor kom han vid ett års ålder till en fosterfamilj, där hustrun var moderns moster. Efter inledande skolgång i Östergötland fortsatte han från 1809 i Stockholm, där modern då bodde och var gift med en skådespelare vid Kungl. Teatern. Efter styvfaderns död 1813 fick Adolf Fredrik Lindblad återvända till fosterföräldrarna som snart flyttade till Norrköping. Där fick han sin första skolning i musik: piano och flöjt.

Fosterfadern som var handlare styrde Adolf Fredrik Lindblad mot sitt eget yrke. Efter några år i fosterfaderns affär fick han 1818–19 arbeta vid ett skeppsklareringskontor i Hamburg. I denna stad fick Adolf Fredrik Lindblad viktiga impulser av tysk litteratur och musik.

Sommaren 1822 kom han till Bleckenstad utanför Mjölby för att undervisa gårdens döttrar i pianospel. En av dem, Sophie Kernell, skulle bli hans hustru. Där lärde han också känna en kusin till husets syskonskara, Per Daniel Amadeus Atterbom, en livsavgörande vänskap för Lindblad.

Genom Atterboms förmedling flyttade Lindblad till Uppsala, i första hand för studier i harmonilära för universitetets *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. Men han kom också in i stadens konstnärliga och litterära kretsar. Där fanns redan Atterbom, men också Erik Gustaf Geijer som skulle bli en annan nära vän. I denna miljö blommade Lindblad ut som sångtonsättare.

Sångkomponerande var tidigare liktydigt med att skapa sällskapsvisor. Den nyromantiska dikten gav tonsättarna nya utmaningar. Lindblads sånger är texttolkande och låter melodin och pianostämman föra en dialog. Från visans tid stammar dock Lindblads länge utnyttjade praxis att flerstrofiga dikter sjungs till samma ackompanjemang. Adolf Fredrik Lindblad komponerade över 200 sånger, varav en del skrevs för vännen Jenny Lind.

Med salongsvärdinnan Malla Silfverstolpe och Erik Gustaf Geijer for Lindblad 1825–26 via Köpenhamn till Berlin, där han tog lektioner i komposition för Carl Friedrich Zelter och i pianospel för Ludwig Berger. Via Zelter lärde han känna Felix Mendelssohn. Vänskapen med denne blev viktig och varade livet ut.

Tillbaka i Sverige slog han och hustrun Sophie sig ner i Stockholm. Där startade Lindblad 1827 en musikskola, vilken under lång tid skulle bli hans huvudsakliga inkomstkälla. Under Stockholmsåren skrev Lindblad sin enda opera, *Fronddörerna* (1835), som emellertid inte blev någon större framgång. Han komponerade också två symfonier (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad tillbringade sina sista år på Lövingsborgs gård strax söder om Linköping, där dottern Lotten bodde. Han avled där 1878.

Om utgåvan

Levande Musikarvs emenderade utgåvor är redaktionellt genomsedda och korrigerade utgåvor av tidigare tryck med kommentarer rörande rättelser och ändringar införda i form av fotnoter. Justeringar av bågar, förtecken, accenter och artikulation som inte har medfört förändrad läsart har utförts utan kommentar.

Förlagan är utgiven av Abr. Hirschs förlag, Stockholm, nr 1598.

På omslaget står: ”Sånger och Visor / vid / Pianoforte / af / A. F. Lindblad / 3:dra delen / Med förlagsrätt / Stockholm, Abr. Hirsch”.

Tryckår: 1879.

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad had a complicated childhood and likewise an unsettled period as a young adult. Born in Skänninge in 1801 to an unwed mother he was taken in by a foster family, of which the wife was his mother's aunt, when he was only one year old. After starting school in Östergötland, in 1809 he moved to Stockholm to continue studying near his mother, who was married to an actor at the Royal Opera. After his stepfather's death in 1813, Adolf Fredrik Lindblad returned to live with his foster parents, who soon moved to Norrköping. There he received his first music lessons in piano and flute.

His foster father, who was a merchant, persuaded Adolf Fredrik Lindblad to follow in his footsteps. After several years at his foster father's business, Adolf Fredrik worked from 1818 to 1819 at a shipping discharge office in Hamburg. While working in Hamburg, Adolf Fredrik Lindblad encountered German literature and music, which would prove to be an important influence on his later career as a composer.

The summer of 1882 he arrived in Bleckenstad, on the outskirts of Mjölby, to teach the daughters at a country estate piano. One of the girls, Sophie Kernell, would later become his wife. He also became acquainted with a cousin to the siblings at the estate, Per Daniel Amadeus Atterbom, who would become an important life long friend.

With Atterborn's assistance, Lindblad moved to Uppsala in order to study harmony with the university's *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. He also came in contact with the city's artistic and literary circles. Atterbom already lived in Uppsala, as well as Erik Gustaf Geijer, who would become another close friend. Lindblad thrived as an art song composer in this environment.

In earlier times, song composition had been equivalent to writing popular drawing-room ballads. Later, with the advent of the neo-romantic poem, composers were provided with new challenges and opportunities. Lindblad's songs are settings of text to music and provide a dialogue between the vocal melody and the piano. For a long time Lindblad made use of the older ballad praxis of using poems consisting of several stanzas sung to the same accompaniment. Adolf Fredrik Lindblad composed over 200 songs, of which several were written for his friend the singer Jenny Lind.

Together with music salonnière Malla Silfverstolpe and Erik Gustaf Geijer, Lindblad travelled by way of Copenhagen to Berlin, where he took lessons in composition from Carl Friedrich Zelter and studied piano with Ludwig Berger. Through Zelter he got to know Felix Mendelssohn. This was the beginning of an important friendship which lasted for the rest of his life.

Returning to Sweden, he and his wife Sophie settled down in Stockholm. Lindblad started a music school there in 1827, which for a long time would be his main source of income. During his years in Stockholm Lindblad wrote his only opera, *Fronddörerna* (1835), which was never successful. He also composed two symphonies (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad spend his final years at Lövingsborg's manor, just south of Linköping, where his daughter Lotten resided. He died there in 1878.

About the edition

Levande Musikarv's (Swedish Musical Heritage's) emendated editions are editorially revised and corrected versions of previously printed material, with comments on the corrections and amendments inserted as footnotes. Adjustments to slurs, accidentals, accents and articulation marks that have not affected the reading have been made without comment.

Originally published by Abr. Hirsch, Stockholm, no. 1598.

Text on the front page: "Sånger och Visor / vid / Pianoforte / af / A. F. Lindblad / 3:dra delen / Med förlagsrätt / Stockholm, Abr. Hirsch".

Year of publication: 1879.

ADOLF FREDRIK
LINDBLAD
1801–1878

Sånger och visor IV
för röst och piano

Songs and Ditties IV
for voice and piano

Emenderad utgåva/Emended edition

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten treasures of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Textredaktör/Text editor: Erik Wallrup
Redaktör/Editor: Magnus Svensson

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 1394–1412/Edition nos 1394–1412
2016
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
ISMN 979-0-66166-332-4

Levande Musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Litteratursällskapet i Finland och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

Innehåll.

Fjerde delen.

	Pag.
N ^o 84. Balders bål. "Midnattssolen på bergen satt." (Esaias Tegnér.)	1
„ 85. Glädjen. "I varelses känner I Glädjen?" (P. D. A. Atterbom.)	2
„ 86. Höstqvällen. "Hur blekt är allt." (J. L. Runeberg.)	5
„ 87. Hon vill ej sjunga mer. "Å nej, det tror jag ej." (A. F. Lindblad.)	9
„ 88. Silvio till Laura. "Jag fann dig." (C. W. Böttiger.)	13
„ 89. Förr och nu. "Förr ständigt i krig." (A. F. Lindblad.)	14
„ 90. Den gamle. "En konung syns den gamle mig." (Efter J. L. Runeberg.)	16
„ 91. Bedragen väntan. "Och sjön han slår så hårdt mot strand." (A. F. Lindblad.)	17
„ 92. Den tviflande. "O, hade jag ett ögonpar." (J. L. Runeberg.)	19
„ 93. I höet. "Bäst ängen stod i blomsterprakt." (Thekla Knös.)	21
„ 94. Misstanken. "Hur din kind är purpurröd." (A. F. Lindblad.)	22
„ 95. Ånger. "O, kom åter." (A. F. Lindblad.)	24
„ 96. Helsning till den annalkande ålderdomen. "Min koja har stått så många år." (A. F. Lindblad.)	26
„ 97. Strykningsvisa. "Ila jern så varmt och snällt." (Thekla Knös.)	28
„ 98. Den flitiga handen. "Vid min flickas sybord." (Thekla Knös.)	35
„ 99. Barfota. "Sakta lilla foten blyger." (Thekla Knös.)	45
„ 100. Den bortgångne. "Jag minnes dig." (Thekla Knös.)	50
„ 101. System. "Ack i din inre, i din tysta värld." (Thekla Knös.)	52
„ 102. Afslag. "O förlåt, vredgas ej!" (A. F. Lindblad.)	56

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad hade en komplicerad uppväxt och en lika ombytlig tid som ung vuxen. Född 1801 i Skänninge av en ogift mor kom han vid ett års ålder till en fosterfamilj, där hustrun var moderns moster. Efter inledande skolgång i Östergötland fortsatte han från 1809 i Stockholm, där modern då bodde och var gift med en skådespelare vid Kungl. Teatern. Efter styvfaderns död 1813 fick Adolf Fredrik Lindblad återvända till fosterföräldrarna som snart flyttade till Norrköping. Där fick han sin första skolning i musik: piano och flöjt.

Fosterfadern som var handlare styrde Adolf Fredrik Lindblad mot sitt eget yrke. Efter några år i fosterfaderns affär fick han 1818–19 arbeta vid ett skeppsklareringskontor i Hamburg. I denna stad fick Adolf Fredrik Lindblad viktiga impulser av tysk litteratur och musik.

Sommaren 1822 kom han till Bleckenstad utanför Mjölby för att undervisa gårdens döttrar i pianospel. En av dem, Sophie Kernell, skulle bli hans hustru. Där lärde han också känna en kusin till husets syskonskara, Per Daniel Amadeus Atterbom, en livsavgörande vänskap för Lindblad.

Genom Atterboms förmedling flyttade Lindblad till Uppsala, i första hand för studier i harmonilära för universitetets *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. Men han kom också in i stadens konstnärliga och litterära kretsar. Där fanns redan Atterbom, men också Erik Gustaf Geijer som skulle bli en annan nära vän. I denna miljö blommade Lindblad ut som sångtonsättare.

Sångkomponerande var tidigare liktydigt med att skapa sällskapsvisor. Den nyromantiska dikten gav tonsättarna nya utmaningar. Lindblads sånger är texttolkande och låter melodin och pianostämman föra en dialog. Från visans tid stammar dock Lindblads länge utnyttjade praxis att flerstrofiga dikter sjungs till samma ackompanjemang. Adolf Fredrik Lindblad komponerade över 200 sånger, varav en del skrevs för vännen Jenny Lind.

Med salongsvärdinnan Malla Silfverstolpe och Erik Gustaf Geijer for Lindblad 1825–26 via Köpenhamn till Berlin, där han tog lektioner i komposition för Carl Friedrich Zelter och i pianospel för Ludwig Berger. Via Zelter lärde han känna Felix Mendelssohn. Vänskapen med denne blev viktig och varade livet ut.

Tillbaka i Sverige slog han och hustrun Sophie sig ner i Stockholm. Där startade Lindblad 1827 en musikskola, vilken under lång tid skulle bli hans huvudsakliga inkomstkälla. Under Stockholmsåren skrev Lindblad sin enda opera, *Fronddörerna* (1835), som emellertid inte blev någon större framgång. Han komponerade också två symfonier (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad tillbringade sina sista år på Lövingsborgs gård strax söder om Linköping, där dottern Lotten bodde. Han avled där 1878.

Om utgåvan

Levande Musikarvs emenderade utgåvor är redaktionellt genomsedda och korrigerade utgåvor av tidigare tryck med kommentarer rörande rättelser och ändringar införda i form av fotnoter. Justeringar av bågar, förtecken, accenter och artikulation som inte har medfört förändrad läsart har utförts utan kommentar.

Förlagan är utgiven av Abr. Hirschs förlag, Stockholm, nr 1599.

På omslaget står: "Sånger och Visor / vid / Pianoforte / af / A. F. Lindblad / 4:de delen / Med förlagsrätt / Stockholm, Abr. Hirsch".

Tryckår: 1879.

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad had a complicated childhood and likewise an unsettled period as a young adult. Born in Skänninge in 1801 to an unwed mother he was taken in by a foster family, of which the wife was his mother's aunt, when he was only one year old. After starting school in Östergötland, in 1809 he moved to Stockholm to continue studying near his mother, who was married to an actor at the Royal Opera. After his stepfather's death in 1813, Adolf Fredrik Lindblad returned to live with his foster parents, who soon moved to Norrköping. There he received his first music lessons in piano and flute.

His foster father, who was a merchant, persuaded Adolf Fredrik Lindblad to follow in his footsteps. After several years at his foster father's business, Adolf Fredrik worked from 1818 to 1819 at a shipping discharge office in Hamburg. While working in Hamburg, Adolf Fredrik Lindblad encountered German literature and music, which would prove to be an important influence on his later career as a composer.

The summer of 1882 he arrived in Bleckenstad, on the outskirts of Mjölby, to teach the daughters at a country estate piano. One of the girls, Sophie Kernell, would later become his wife. He also became acquainted with a cousin to the siblings at the estate, Per Daniel Amadeus Atterbom, who would become an important life long friend.

With Atterborn's assistance, Lindblad moved to Uppsala in order to study harmony with the university's *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. He also came in contact with the city's artistic and literary circles. Atterbom already lived in Uppsala, as well as Erik Gustaf Geijer, who would become another close friend. Lindblad thrived as an art song composer in this environment.

In earlier times, song composition had been equivalent to writing popular drawing-room ballads. Later, with the advent of the neo-romantic poem, composers were provided with new challenges and opportunities. Lindblad's songs are settings of text to music and provide a dialogue between the vocal melody and the piano. For a long time Lindblad made use of the older ballad praxis of using poems consisting of several stanzas sung to the same accompaniment. Adolf Fredrik Lindblad composed over 200 songs, of which several were written for his friend the singer Jenny Lind.

Together with music salonnière Malla Silfverstolpe and Erik Gustaf Geijer, Lindblad travelled by way of Copenhagen to Berlin, where he took lessons in composition from Carl Friedrich Zelter and studied piano with Ludwig Berger. Through Zelter he got to know Felix Mendelssohn. This was the beginning of an important friendship which lasted for the rest of his life.

Returning to Sweden, he and his wife Sophie settled down in Stockholm. Lindblad started a music school there in 1827, which for a long time would be his main source of income. During his years in Stockholm Lindblad wrote his only opera, *Fronddörerna* (1835), which was never successful. He also composed two symphonies (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad spend his final years at Lövingsborg's manor, just south of Linköping, where his daughter Lotten resided. He died there in 1878.

About the edition

Levande Musikarv's (Swedish Musical Heritage's) emendated editions are editorially revised and corrected versions of previously printed material, with comments on the corrections and amendments inserted as footnotes. Adjustments to slurs, accidentals, accents and articulation marks that have not affected the reading have been made without comment.

Originally published by Abr. Hirsch, Stockholm, no. 1599.

Text on the front page: "Sånger och Visor / vid / Pianoforte / af / A. F. Lindblad / 4:de delen / Med förlagsrätt / Stockholm, Abr. Hirsch".

Year of publication: 1879.

ADOLF FREDRIK
LINDBLAD
1801–1878

Sånger och visor V
för röst och piano

Songs and Ditties V
for voice and piano

Emenderad utgåva/Emended edition

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten treasures of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Textredaktör/Text editor: Erik Wallrup
Redaktör/Editor: Magnus Svensson

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 1413–1437/Edition nos 1413–1437
2016
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
ISMN 979-0-66166-333-1

Levande Musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Litteratursällskapet i Finland och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

Innehåll.

Femte delen.

	Pag.
N ^o 103. Erik Gustaf Geijer. "Framåt, framåt!" (A. F. Lindblad.)	1
» 104. "Hvar är mitt hem?" (Thekla Knös.)	3
» 105. A une femme. "Enfant, si j'étais roi." (Victor Hugo.)	5
» 106. Tröstung. "Es ziehen am Himmel die Wolken so grau." (Krimmer.)	10
» 107. Till Enkefru Anna E. Geijer. "Anna, Anna! Ilande gå." (A. F. Lindblad.)	12
» 108. Hon hvarken hör eller ser. "Hör du ej." (A. F. Lindblad.)	14
» 109. Tvekan. "Ja, ja, nej, nej! Hvad fruktar, hvad ängslas du så." (A. F. Lindblad.)	17
» 110. Vid barnens aftonbön. "O Gud! Du dig förbarmar." (A. F. Lindblad.)	19
» 111. Efter läsningen af en tendensdikt. "Det talas, det skrives." (A. F. Lindblad.)	20
» 112. Till godheten. "Du mig bevekt." (Urban.)	22
» 113. Tidigt om morgonen. "Sjusofverska lilla." (Thekla Knös.)	23
» 114. En qvinna vid sitt arbete. "Hell, lugna, tysta tankar." (Urban.)	26
» 115. Nattviolen. "Nu blommar nattviolen." (Urban.)	31
» 116. Naturbetraktelse. "Ser jag hur blommor små." (Thekla Knös.)	34
» 117. Uplandsflickan. "Jag kom öfver ängen." (C. E. Fahlerantz.)	36
» 118. Sagan. "Berätta vill jag en saga." (Thekla Knös.)	38
» 119. Tillegnan till en vän. "Förlåt, min vän, jag kommer." (A. F. Lindblad.)	40
» 120. Dicythra Formosa. (Trädgårdslyran.) "Vackra lilla blomster." (Thekla Knös.)	42
» 121. Efter solnedgången. "Månsken darrar öfver vågen." (Thekla Knös.)	43
» 122. Mognadt förstånd. "En liten pilt på renen." (A. F. Lindblad.)	44
» 123. Förtröstan. "Timmarne ilat." (A. F. Lindblad.)	46
» 124. Der schlummernde Amor. "Er liegt und schläft." (Claudius.)	47
» 125. Önskan i salongen. "O, blefve den strålande salen." (Thekla Knös.)	50
» 126. Visiter. "Hör tamburens klocka." (Thekla Knös.)	53
» 127. Aftonstämning. "När solen ned sig sänker." (Thekla Knös.)	55
» 128. Reminiscens. "Auf Wiedersehn." (A. F. Lindblad.)	56

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad hade en komplicerad uppväxt och en lika ombytlig tid som ung vuxen. Född 1801 i Skänninge av en ogift mor kom han vid ett års ålder till en fosterfamilj, där hustrun var moderns moster. Efter inledande skolgång i Östergötland fortsatte han från 1809 i Stockholm, där modern då bodde och var gift med en skådespelare vid Kungl. Teatern. Efter styvfaderns död 1813 fick Adolf Fredrik Lindblad återvända till fosterföräldrarna som snart flyttade till Norrköping. Där fick han sin första skolning i musik: piano och flöjt.

Fosterfadern som var handlare styrde Adolf Fredrik Lindblad mot sitt eget yrke. Efter några år i fosterfaderns affär fick han 1818–19 arbeta vid ett skeppsklareringskontor i Hamburg. I denna stad fick Adolf Fredrik Lindblad viktiga impulser av tysk litteratur och musik.

Sommaren 1822 kom han till Bleckenstad utanför Mjölby för att undervisa gårdens döttrar i pianospel. En av dem, Sophie Kernell, skulle bli hans hustru. Där lärde han också känna en kusin till husets syskonskara, Per Daniel Amadeus Atterbom, en livsavgörande vänskap för Lindblad.

Genom Atterboms förmedling flyttade Lindblad till Uppsala, i första hand för studier i harmonilära för universitetets *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. Men han kom också in i stadens konstnärliga och litterära kretsar. Där fanns redan Atterbom, men också Erik Gustaf Geijer som skulle bli en annan nära vän. I denna miljö blommade Lindblad ut som sångtonsättare.

Sångkomponerande var tidigare liktydigt med att skapa sällskapsvisor. Den nyromantiska dikten gav tonsättarna nya utmaningar. Lindblads sånger är texttolkande och låter melodin och pianostämman föra en dialog. Från visans tid stammar dock Lindblads länge utnyttjade praxis att flerstrofiga dikter sjungs till samma ackompanjemang. Adolf Fredrik Lindblad komponerade över 200 sånger, varav en del skrevs för vännen Jenny Lind.

Med salongsvärdinnan Malla Silfverstolpe och Erik Gustaf Geijer for Lindblad 1825–26 via Köpenhamn till Berlin, där han tog lektioner i komposition för Carl Friedrich Zelter och i pianospel för Ludwig Berger. Via Zelter lärde han känna Felix Mendelssohn. Vänskapen med denne blev viktig och varade livet ut.

Tillbaka i Sverige slog han och hustrun Sophie sig ner i Stockholm. Där startade Lindblad 1827 en musikskola, vilken under lång tid skulle bli hans huvudsakliga inkomstkälla. Under Stockholmsåren skrev Lindblad sin enda opera, *Fronddörerna* (1835), som emellertid inte blev någon större framgång. Han komponerade också två symfonier (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad tillbringade sina sista år på Lövingsborgs gård strax söder om Linköping, där dottern Lotten bodde. Han avled där 1878.

Om utgåvan

Levande Musikarvs emenderade utgåvor är redaktionellt genomsedda och korrigerade utgåvor av tidigare tryck med kommentarer rörande rättelser och ändringar införda i form av fotnoter. Justeringar av bågar, förtecken, accenter och artikulation som inte har medfört förändrad läsart har utförts utan kommentar.

Förlagan är utgiven av Abr. Hirschs förlag, Stockholm, nr 1600.

På omslaget står: "Sånger och Visor / vid / Pianoforte / af / A. F. Lindblad / 5:te delen / Med förlagsrätt / Stockholm, Abr. Hirsch".

Tryckår: 1879.

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad had a complicated childhood and likewise an unsettled period as a young adult. Born in Skänninge in 1801 to an unwed mother he was taken in by a foster family, of which the wife was his mother's aunt, when he was only one year old. After starting school in Östergötland, in 1809 he moved to Stockholm to continue studying near his mother, who was married to an actor at the Royal Opera. After his stepfather's death in 1813, Adolf Fredrik Lindblad returned to live with his foster parents, who soon moved to Norrköping. There he received his first music lessons in piano and flute.

His foster father, who was a merchant, persuaded Adolf Fredrik Lindblad to follow in his footsteps. After several years at his foster father's business, Adolf Fredrik worked from 1818 to 1819 at a shipping discharge office in Hamburg. While working in Hamburg, Adolf Fredrik Lindblad encountered German literature and music, which would prove to be an important influence on his later career as a composer.

The summer of 1882 he arrived in Bleckenstad, on the outskirts of Mjölby, to teach the daughters at a country estate piano. One of the girls, Sophie Kernell, would later become his wife. He also became acquainted with a cousin to the siblings at the estate, Per Daniel Amadeus Atterbom, who would become an important life long friend.

With Atterborn's assistance, Lindblad moved to Uppsala in order to study harmony with the university's *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. He also came in contact with the city's artistic and literary circles. Atterbom already lived in Uppsala, as well as Erik Gustaf Geijer, who would become another close friend. Lindblad thrived as an art song composer in this environment.

In earlier times, song composition had been equivalent to writing popular drawing-room ballads. Later, with the advent of the neo-romantic poem, composers were provided with new challenges and opportunities. Lindblad's songs are settings of text to music and provide a dialogue between the vocal melody and the piano. For a long time Lindblad made use of the older ballad praxis of using poems consisting of several stanzas sung to the same accompaniment. Adolf Fredrik Lindblad composed over 200 songs, of which several were written for his friend the singer Jenny Lind.

Together with music salonnière Malla Silfverstolpe and Erik Gustaf Geijer, Lindblad travelled by way of Copenhagen to Berlin, where he took lessons in composition from Carl Friedrich Zelter and studied piano with Ludwig Berger. Through Zelter he got to know Felix Mendelssohn. This was the beginning of an important friendship which lasted for the rest of his life.

Returning to Sweden, he and his wife Sophie settled down in Stockholm. Lindblad started a music school there in 1827, which for a long time would be his main source of income. During his years in Stockholm Lindblad wrote his only opera, *Fronddörerna* (1835), which was never successful. He also composed two symphonies (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad spend his final years at Lövingsborg's manor, just south of Linköping, where his daughter Lotten resided. He died there in 1878.

About the edition

Levande Musikarv's (Swedish Musical Heritage's) emendated editions are editorially revised and corrected versions of previously printed material, with comments on the corrections and amendments inserted as footnotes. Adjustments to slurs, accidentals, accents and articulation marks that have not affected the reading have been made without comment.

Originally published by Abr. Hirsch, Stockholm, no. 1600.

Text on the front page: "Sånger och Visor / vid / Pianoforte / af / A. F. Lindblad / 5:te delen / Med förlagsrätt / Stockholm, Abr. Hirsch".

Year of publication: 1879.

ADOLF FREDRIK
LINDBLAD
1801–1878

Sånger och visor VI
för röst och piano

Songs and Ditties VI
for voice and piano

Emenderad utgåva/Emended edition

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten treasures of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

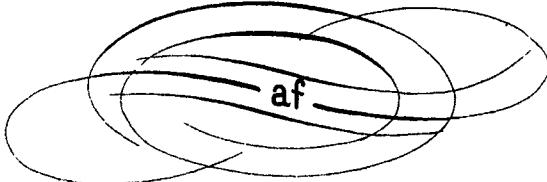
Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Textredaktör/Text editor: Erik Wallrup
Redaktör/Editor: Magnus Svensson

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 1310–1326/Edition nos 1310–1326
2016
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
ISMN 979-0-66166-323-2

Levande Musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Litteratursällskapet i Finland och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

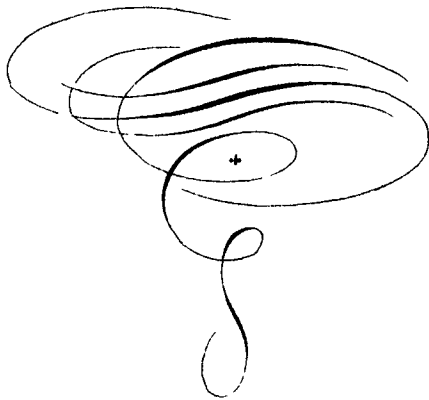

FÄNRIK STÅLS SÄGNER

af

J. L. RUNEBERG.

Innehåll.

Sjette delen.

Ur Fänrik Ståls sägner af J.L.Runeberg.

	Pag.
N ^o 129. Vårt land. "Vårt land, vårt land, vårt fosterland".....	1
„ 130. Fänrik Stål. "Till flydda tider återgår".....	4
„ 131. Ur "Molnets broder." "Nu är åsen i min stuga bruten".....	8
„ 132. Ur "Molnets broder." "Ej med klagan skall ditt minne firas".....	12
„ 133. Veteranen. "Han reste sig ansenlig".....	14
„ 134. Löjtnant Zidén. "Det var den tappre löjtnant Zidén".....	16
„ 135. Torpflickan. "Red mig en graf".....	18
„ 136. Sven Dufva. "Sven Dufvas fader var sergeant".....	20
„ 137. Von Konow och hans korporal. "Och har jag icke dragit dig upp ur dyn".....	24
„ 138. Den döende krigaren. "Försvunnen var en blodig dag".....	26
„ 139. Otto von Fieandt. "Från Christina var en man".....	28
„ 140. De två dragonerne. "Stål så hette en".....	30
„ 141. Sandels. "Sandels han satt i Pardala by".....	32
„ 142. Döbeln vid Jutas. "Herr prosten talte".....	37
„ 143. Fältmarskalken. "Gladt i Frantsila ett jubel ljud".....	40
„ 144. Gamle Hurtig. "Aldrig brusto ord vid bivuaken".....	44
„ 145. Kulneff. "Och efter qvällen räcker till".....	46

Adolf Fredrik Lindblads sånger

En sångens klassiker

Adolf Fredrik Lindblads omkring 230 sånger är centrala inte bara i hans egen produktion utan också i 1800-talets svenska romanstradition. Lindblads ungdomsambition var att bli "en svensk Beethoven", och han skrev under 1830-talet en stor symfoni, en opera och åtskilliga kammarmusikverk. Men genom den bristande förståelsen för de större formerna i dåtidens Sverige kom han att ägna sig alltmer åt sångkomponerande och framstod snart som den ledande sångtonsättaren och redan under sin livstid som en klassiker i genren.

De första sångerna och studierna för C.F. Zelter

Lindblads debut som sångkomponist skedde i häftet *Musik för Sång och för Fortepiano*, som han utgav tillsammans med Erik Gustaf Geijer i Uppsala 1824. Samlingen innehåller fem solosånger av Geijer och sju av Lindblad. Tonsättningen av J.W. von Goethes "Erster Verlust" visar Lindblad som en färdig romanskomponist, och i "Sångaren"/"Der Säger", också Goethe, har han osökt funnit en lyrisk balladstil. Än mer intressanta är dock tonsättningarna av dikter ur P.D.A. Atterboms *Lycksalighetens ö*, där en nordisk ton färgar atmosfären och även tillåter en stark intensitet som präglar särskilt den harmoniskt känsliga "Svanhvits sång".

Genom Malla Silfverstolpes förmedling fick Lindblad året därpå möjlighet att studera komposition i Berlin för Carl Friedrich Zelter, där han blev studiekamrat med bland andra Felix Mendelssohn. I Berlin kunde han ge ut ett häfte med svenska folkvisor, *Der Norden-Saal*, i sättningar som är avsevärt friare än i tidigare samlingar; för textöversättningarna svarade Amalia von Helvig. Lindblad fängslades i Berlin dessutom av Johann Bernhard Logiers pedagogiska metod som han introducerade i den musikskola som han efter hemkomsten startade i Stockholm 1827 och drev till 1861.

Diktarkomponisten Lindblad

Sitt första egna sånghäfte publicerade Lindblad 1836, och fram till och med 1872 skulle han ge ut 20 samlingar; efter hans död 1878 utkom en omfattande samling under titeln *Efterlämnade sånger*. Redan första häftet rymmer flera av hans mest populära sånger som "En ung flickas morgonbetraktelse", "Nära", "Sotargossen" och "En sommarmorgon", alla till egna texter och ett slags rollsånger som enkelt och direkt framställer mänskliga situationer.

Också i de närmast följande häftena skulle egna texter dominera och sammanlagt skrev Lindblad ett 80-tal sånger till egna texter, några från 1840-talet ännu ej publicerade. Därmed fortsatte han den Geijerska diktarmusikerlinjen och förde den vidare till Jacob Axel Josephson, Gunnar Wennerberg, Carl Rupert Nyblom och många fler. Också hos Lindblad bidrar denna förening av text och musik till att sångerna äger en välgörande direktitet och fräschör, även om det ofta tycks finnas en medveten "konstfullhet" bakom hans texter, särskilt då han ofta återkommer till vissa teman och på ett slags folkvisemaner gärna blandar in en liten förälskelse i både berättande och beskrivande dikter. En påfallande egenhet är att han mycket sensibelt fördelar dagar och skuggor och ofta återger ljusa texter i moll och allvarliga i dur.

Positiva och tacksamma stämningar karakteriserar de omtyckta "Skjutsgossen på hemvägen" och "En vårdag", och den långa raden av rollsånger innefattar så skilda porträtt som "Dalkullevisa" och "Slättervisa" och de närmast drastiska "Gubben vid vägen" och "Invaliden"; det finns rentav en "Dödgrävarsång". Mer direkta men väl behärskade kärlekssånger är "I dalen", "För evigt" och "Obesvarad kärlek". Varma och balanserade stämningsbilder är "Om natten" och "Om aftonen", och en med rätta prisad naturstämning är den nordiskt svala "En sommardag". En godmodig humor slår igenom i "Frieriet". Att Lindblad även behärskade en folktonspåverkad balladform vittnar "Bröllopsfärden" och "Den skeppsbrutne" om.

Ökad intensitet: Jenny Lind

Den sistnämnda hör till en grupp sånger som speglar Lindblads känslor för Jenny Lind som hade framträtt i hans opera "Frondörerna" 1836 och som efter konflikter med föräldrarna fick bo hos Lindblads 1839–41 och 1842–43. Redan "Ack nej, ack nej! Du vet det ej", "Bekännelse" och möjligen också den kända "Mån tro? Jo, jo!" i 1840 års häfte avslöjar hans situation, och den avsevärda intensiteten i sångerna i 1844 års häfte vittnar om det triangeldrama som hade hotat inom det Lindbladska hemmet. Häftet blev häftigt angripet av de stockholmska kritikerna; som utlösande moment angavs en harmonisk djärvhet i Runeberg-tonsättningen "Den öfvergifna", men också andra av sångerna anklagades för obegriplighet och rentav råhet. Av detta blev 1845 en hetsig musikdebatt som småningom löstes genom ett begärt utlåtande från Louis Spohr som lovordade sångerna.

Det är inte svårt att ana ett inre tryck i sånger som "Hjärtats vaggsång" och "Föresats", och ett återsken av krisen spåras i den behärskade "Ny kärlek", den resignerade "Om hösten" och den nästan lättsamma "Fåfång varning". Allra mest dramatisk blir tonen i den starkt koncentrerade "Mitt liv" (Runeberg). Som en ljus kontrast står "Till Sophie", en dikt till hustrun och en motsvarighet till Geijers "Min hustrus visa". I fortsättningen skulle Lindblad främst ägna sina egna dikter åt allmännare genrebilder som "Hon skriver", "Bedragen väntan" och "Hon varken hör eller ser", men där finns också smått sedelärande betraktelser som "Misstanken", "Ånger", "Tvekan" och "Mognadt förstånd". En klar ton av religiositet odlar "Förströstan", och i flera av de senare sångdikterna går tankarna till ålderdomen och döden.

Utblickar och inblickar

Insprängda även i de tidigare samlingarna finns enstaka sånger till andras texter, och att nämna är den enkelt talande "Am Aareensee" (Graf von Schlippenbach) och flera Atterbom-sånger, bland dem de sex "Svenska visor" som Lindblad komponerade 1838 för att i viss mån trösta poeten för Geijers ampra kritik. Men samma år skrev han också en beundrande svarssång på Geijers "På nyårsdagen" med titeln "Erik Gustaf Geijer", dock utgiven först 1866. Viktiga sånger till främmande texter är vidare de valörrika "Aftonen" (Erik Johan Stagnelius) och "Nattviolen" (Urban von Feilitzen) och de två vitt skilda tonsättningarna av Zacharias Topelius' "Karin Månsdotters vaggvisa för Erik XIV".

Lindblad ägnade dessutom sitt intresse åt Thekla Knös lätt förnumstiga vardagsinteriorer som "Strykningsvisa" och "Den flitiga handen", men fann också där ett djupare uttryck i "Hvar är mitt hem?". Han skulle därtill tonsätta en rad vistexter av Elias Sehlstedt i en kuplettartad stil som når sin största attraktion i den obetalbara "Skaldekonsten", "Man frågar mig hur det går till att dikta". Ett än mer vågat projekt var en serie om 17 sånger ur Runebergs *Fänrik Ståls sägner*, utgivna 1856, där Lindblad återgått till en visbetonad enkelhet för att melodierna skall kunna bära de mångstrofiska dikterna. "Sven Dufva" har exempelvis 28 strofer, men där för Lindblad i nio strofer in en mollvariant av sin durmelodi för att få omväxling. Verkligt karakteriserande är egentligen bara den tacksamma "Kulneff", och enda romansartade inslaget är den folkvisenära "Torp flickan". Samlingen inleds med en hymnisk "Vårt land".

Verkligt betydande är däremot nio Heine-tonsättningar som tillkom ungefär samtidigt med Sehlstedt-visorna vid mitten av 1860-talet; endast fyra av dem publicerades som tidskriftsbidrag 1876. Här har Lindblad lyckosamt förenat sin nordiska ton med anklanger från den tyska lieden. Resultatet har blivit helt i nivå med de bästa internationella motsvarigheterna, och en klenod är "Der Asra". Bland hans senare sånger finns också anmärkningsvärda tonsättningar av dikter av Bjørnstjerne Bjørnson, Carl Wilhelm Böttiger och Edvard Bäckström.

Adolf Fredrik Lindblad's Songs

Composer of the quintessential song

Adolf Fredrik Lindblad's circa 230 songs are central not only to his own production, but also within the context of the Swedish art song tradition of the 19th century (*romans* in Swedish). In his youth Lindblad's ambition was to become 'a Swedish Beethoven', and in the 1830s he wrote a large symphony, an opera and various chamber music pieces. However, due to the poor understanding of these more substantial musical forms in Sweden at the time, he came to focus more on song composition, and soon became known as the leading composer of songs. Already during his lifetime he was considered a quintessential composer within the genre.

His first songs and studies for C.F. Zelter

Lindblad's debut as a composer of songs came in the collection *Musik för Sång och för Forte-piano*, which he published together with Erik Gustaf Geijer in Uppsala in 1824. The collection comprised five solo songs by Geijer and seven by Lindblad. The setting of J.W. von Goethe's 'Erster Verlust' shows Lindblad as an accomplished art song composer, and in 'Sångaren'/'Der Säng'er', also by Goethe, he also effortlessly creates a lyric ballad style. But more interesting than this are his settings of poems from P.D.A. Atterbom's *Lycksalighetens ö*, in which a nordic tone colours the atmosphere and even permits a strong intensity that pervades especially the harmonically delicate 'Svanhvits sång'.

With the help of Malla Silfverstolpe's intermediation Lindblad was given the opportunity the following year to study composition in Berlin with Carl Friedrich Zelter, where his fellow students included, among others, Felix Mendelssohn. In Berlin he was able to publish a collection of Swedish folk songs, *Der Norden-Saal*, in settings that are much freer than earlier collections; Amalia von Helvig was responsible for the translation of the texts. In Berlin, Lindblad was also captivated by the pedagogical methods of Johann Bernhard Logier, which he later introduced in the music school he started in 1827 after his return to Stockholm, and ran until 1861.

The Poet-Composer Lindblad

Lindblad published his first songbook on his own in 1836, and continued to do so up until 1872, publishing a total of 20 collections; after his death in 1878 a comprehensive edition with the title *Efterlämnade sånger* (Orphaned songs) came out. His first songbook already contains many songs that became his most popular, such as 'En ung flickas morgonbetraktelse', 'Nära', 'Sotargossen' and 'En sommarmorgon', all to his own texts, and which were a kind of role play style that portray human situations in a simple and simultaneously straightforward fashion.

In the song books that directly followed, original texts also dominated, and Lindblad wrote altogether some 80 songs with original texts, including some from the 1840s which have yet to be published. As such he continues on in the poet-composer tradition starting with Geijer, which he then passes on to Jacob Axel Josephson, Gunnar Wennerberg, Carl Rupert Nyblom and many others. Lindblad's union of text and music contributes to the songs possessing a freshness and a healthy straightforwardness, even though there often seems to be a conscious 'artistry' behind his texts, especially considering he often returns to certain themes and in a sort of folk song way mixes in a bit of a love story in both storytelling and descriptive poems. One striking peculiarity is that he deals with lights and shadows in a very sensitive way, and often sets lighter texts in a minor key, and more serious, heavy texts in major.

A positive and gracious feeling characterizes the well-liked 'Skjuts-gossen på hemvägen' and 'En vårdag', and his long line of role play songs includes such distinct portraits as 'Dalkulle-visa' and 'Slättervisa' as well as the rather drastic 'Gubben vid vägen' and 'Invaliden'; there is also a 'Dödgräfvarsång'. More direct but well-mastered love songs include 'I dalen', 'För evigt' and 'Obesvarad kärlek'. Warm and balanced ambience pictures include 'Om natten' and 'Om aftonen', and 'En sommardag' is an example of a deservedly praised portrayal of the natural atmosphere. Good-natured humour comes through in 'Frieriet'. Lindblad's mastery of a folk tone-inspired ballad form is evidenced in 'Bröllopsfärden' and 'Den skeppsbrutne'.

Increased intensity: Jenny Lind

The latter is part of a group of songs that reflect Lindblad's feelings for Jenny Lind, who had performed in his opera 'Fröndörerna' in 1836, and who, after conflicts with her parents, lived with the Lindblad family from 1839–41 and 1842–43. 'Ack nej, ack nej! Du vet det ej!', 'Bekännelse' and possibly also the well-known 'Mån tro? Jo, jo!' reveal his situation already in the songbook from 1840, and the substantial intensity in the songs in the 1844 songbook bear witness to the triangle drama that threatened the Lindblad home. The songbook was sharply attacked by Stockholm critics; the precipitating factor was said to be the harmonic audaciousness in the Runeberg setting 'Den öfvergifna', but other songs were accused of being unintelligible and simply crude. This led to a heated music debate in 1845 that gradually was resolved via a petition for the expert opinion of Louis Spohr who commended the songs.

It is not difficult to sense an internal conflict in songs such as 'Hjärtats vaggsång' and 'Föresats', and a reflection of the crisis can be traced in the restrained 'Ny kärlek', the resigned 'Om hösten' and the nearly carefree 'Fåfång varning'. The tone is most dramatic in the starkly focused 'Mitt liv' (Runeberg). A light contrast to this is 'Till Sophie', a poem to his wife and the analog to Geijer's 'Min hustrus visa'. From here on Lindblad's poems mainly dealt with more general genre portraits such as 'Hon skriver', 'Bedragen väntan' and 'Hon varken hör eller ser', but there are also small moral observations such as 'Misstanken', 'Ånger', 'Tvekan' and 'Mognadt förstånd'. A clear tone of religiosity pervades 'Förströstan', and in many of the later song-poems the themes shift to aging and death.

External and internal vistas

Scattered throughout even the earlier collections are songs composed to others' texts, noteworthy of which are the simply telling 'Am Aarensee' (Graf von Schlippenbach) and many Atterbom songs, including the six 'Svenska visor' that Lindblad composed in 1838 in order to comfort the poet, at least to some extent, for Geijer's scathing critique. But the same year he also wrote a rebuttal song to Geijer's 'På nyårsdagen' with the title 'Erik Gustaf Geijer', which was published first in 1866. Important songs composed to texts by others than Lindblad himself include the valourous 'Aftonen' (Erik Johan Stagnelius) and 'Nattviolen' (Urban von Feilitzen) and the two completely distinct settings of Zacharias Topelius' 'Karin Månsdotters vaggvisa för Erik XIV'.

Lindblad also devoted his interest to Thekla Knös' light and astute portrayals of day-to-day tasks such as 'Strykningsvisa' and 'Den flitiga handen', but also found a deeper impression in 'Hvar är mitt hem?'. He then composed settings to a series of ballad texts by Elias Sehlstedt in a couplet-like style, whose most attractive member was the priceless 'Skaldekunsten', 'Man frågar mig hur det går till att dikta'. A more daring project was a series of 17 songs from Runeberg's *Fänrik Ståls sägner*, published in 1856, where Lindblad returns to a ballad-emphasized simplicity so that the melodies could carry the many-strophic poems. 'Sven Dufva' has, for example, 28 strophes, but here Lindblad sets 9 of them in a minor variant of his melody in major to add a bit of variety. The real typical piece is 'Kulneff', and the only feature reminiscent of art song is the folk song-esque 'Torpflickan'. The collection is led off with the hymn-like 'Vårt land'.

Of great significance, however, are the nine Heine-settings that came into being at about the same time as the Sehlstedt-songs in the mid-1860s; only four of them were published as a contribution to a magazine in 1876. Here Lindblad has successfully fused his nordic tone with reminiscences of the German *Lied*. The result is comparable to the best international equivalent, and a jewel among these is 'Der Asra'. Among his later songs there are remarkable settings of poems by Bjørnstjerne Bjørnson, Carl Wilhelm Böttiger and Edvard Bäckström.

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad hade en komplicerad uppväxt och en lika ombytlig tid som ung vuxen. Född 1801 i Skänninge av en ogift mor kom han vid ett års ålder till en fosterfamilj, där hustrun var moderns moster. Efter inledande skolgång i Östergötland fortsatte han från 1809 i Stockholm, där modern då bodde och var gift med en skådespelare vid Kungl. Teatern. Efter styvfaderns död 1813 fick Adolf Fredrik Lindblad återvända till fosterföräldrarna som snart flyttade till Norrköping. Där fick han sin första skolning i musik: piano och flöjt.

Fosterfadern som var handlare styrde Adolf Fredrik Lindblad mot sitt eget yrke. Efter några år i fosterfaderns affär fick han 1818–19 arbeta vid ett skeppsklareringskontor i Hamburg. I denna stad fick Adolf Fredrik Lindblad viktiga impulser av tysk litteratur och musik.

Sommaren 1822 kom han till Bleckenstad utanför Mjölby för att undervisa gårdens döttrar i pianospel. En av dem, Sophie Kernell, skulle bli hans hustru. Där lärde han också känna en kusin till husets syskonskara, Per Daniel Amadeus Atterbom, en livsavgörande vänskap för Lindblad.

Genom Atterboms förmedling flyttade Lindblad till Uppsala, i första hand för studier i harmonilära för universitetets *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. Men han kom också in i stadens konstnärliga och litterära kretsar. Där fanns redan Atterbom, men också Erik Gustaf Geijer som skulle bli en annan nära vän. I denna miljö blommade Lindblad ut som sångtonsättare.

Sångkomponerande var tidigare liktydigt med att skapa sällskapsvisor. Den nyromantiska dikten gav tonsättarna nya utmaningar. Lindblads sånger är texttolkande och låter melodin och pianostämman föra en dialog. Från visans tid stammar dock Lindblads länge utnyttjade praxis att flerstrofiga dikter sjungs till samma ackompanjemang. Adolf Fredrik Lindblad komponerade över 200 sånger, varav en del skrevs för vännen Jenny Lind.

Med salongsvärdinnan Malla Silfverstolpe och Erik Gustaf Geijer for Lindblad 1825–26 via Köpenhamn till Berlin, där han tog lektioner i komposition för Carl Friedrich Zelter och i pianospel för Ludwig Berger. Via Zelter lärde han känna Felix Mendelssohn. Vänskapen med denne blev viktig och varade livet ut.

Tillbaka i Sverige slog han och hustrun Sophie sig ner i Stockholm. Där startade Lindblad 1827 en musikskola, vilken under lång tid skulle bli hans huvudsakliga inkomstkälla. Under Stockholmsåren skrev Lindblad sin enda opera, *Fronddörerna* (1835), som emellertid inte blev någon större framgång. Han komponerade också två symfonier (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad tillbringade sina sista år på Lövingsborgs gård strax söder om Linköping, där dottern Lotten bodde. Han avled där 1878.

Om utgåvan

Levande Musikarvs emenderade utgåvor är redaktionellt genomsedda och korrigerade utgåvor av tidigare tryck med kommentarer rörande rättelser och ändringar införda i form av fotnoter. Justeringar av bågar, förtecken, accenter och artikulation som inte har medfört förändrad läsart har utförts utan kommentar.

Förlagan är utgiven av Abr. Hirschs förlag, Stockholm, nr 1601.

På omslaget står: "Sånger och Visor / vid / Pianoforte / af / A. F. Lindblad / 6:te delen / Med förlagsrätt / Stockholm, Abr. Hirsch".

Tryckår: 1879.

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad had a complicated childhood and likewise an unsettled period as a young adult. Born in Skänninge in 1801 to an unwed mother he was taken in by a foster family, of which the wife was his mother's aunt, when he was only one year old. After starting school in Östergötland, in 1809 he moved to Stockholm to continue studying near his mother, who was married to an actor at the Royal Opera. After his stepfather's death in 1813, Adolf Fredrik Lindblad returned to live with his foster parents, who soon moved to Norrköping. There he received his first music lessons in piano and flute.

His foster father, who was a merchant, persuaded Adolf Fredrik Lindblad to follow in his footsteps. After several years at his foster father's business, Adolf Fredrik worked from 1818 to 1819 at a shipping discharge office in Hamburg. While working in Hamburg, Adolf Fredrik Lindblad encountered German literature and music, which would prove to be an important influence on his later career as a composer.

The summer of 1882 he arrived in Bleckenstad, on the outskirts of Mjölby, to teach the daughters at a country estate piano. One of the girls, Sophie Kernell, would later become his wife. He also became acquainted with a cousin to the siblings at the estate, Per Daniel Amadeus Atterbom, who would become an important life long friend.

With Atterborn's assistance, Lindblad moved to Uppsala in order to study harmony with the university's *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. He also came in contact with the city's artistic and literary circles. Atterbom already lived in Uppsala, as well as Erik Gustaf Geijer, who would become another close friend. Lindblad thrived as an art song composer in this environment.

In earlier times, song composition had been equivalent to writing popular drawing-room ballads. Later, with the advent of the neo-romantic poem, composers were provided with new challenges and opportunities. Lindblad's songs are settings of text to music and provide a dialogue between the vocal melody and the piano. For a long time Lindblad made use of the older ballad praxis of using poems consisting of several stanzas sung to the same accompaniment. Adolf Fredrik Lindblad composed over 200 songs, of which several were written for his friend the singer Jenny Lind.

Together with music salonnière Malla Silfverstolpe and Erik Gustaf Geijer, Lindblad travelled by way of Copenhagen to Berlin, where he took lessons in composition from Carl Friedrich Zelter and studied piano with Ludwig Berger. Through Zelter he got to know Felix Mendelssohn. This was the beginning of an important friendship which lasted for the rest of his life.

Returning to Sweden, he and his wife Sophie settled down in Stockholm. Lindblad started a music school there in 1827, which for a long time would be his main source of income. During his years in Stockholm Lindblad wrote his only opera, *Fronddörerna* (1835), which was never successful. He also composed two symphonies (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad spend his final years at Lövingsborg's manor, just south of Linköping, where his daughter Lotten resided. He died there in 1878.

About the edition

Levande Musikarv's (Swedish Musical Heritage's) emendated editions are editorially revised and corrected versions of previously printed material, with comments on the corrections and amendments inserted as footnotes. Adjustments to slurs, accidentals, accents and articulation marks that have not affected the reading have been made without comment.

Originally published by Abr. Hirsch, Stockholm, no. 1601.

Text on the front page: "Sånger och Visor / vid / Pianoforte / af / A. F. Lindblad / 6:te delen / Med förlagsrätt / Stockholm, Abr. Hirsch".

Year of publication: 1879.

ADOLF FREDRIK
LINDBLAD
1801–1878

Sånger och visor VII–VIII
för röst och piano

Songs and Ditties VII–VIII
for voice and piano

Emenderad utgåva/Emended edition

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten treasures of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Textredaktör/Text editor: Erik Wallrup
Redaktör/Editor: Magnus Svensson

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 1338–1381/Edition nos 1338–1381
2016
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
ISMN 979-0-66166-328-7

Levande Musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Litteratursällskapet i Finland och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

Innehåll.

Sjunde och Åttonde delen.

		Pag.
N ^o 146.	Reseintyck på isen mellan Sandhamn och Stockholm. "Vid femti års ålder blef stugan mig trång." (E. Schilstedt.)	1
„ 147.	Lifvets saga. "Liten stump jag sjunga vill"	3
„ 148.	Vår-rim. "O hvad kip, o hvad pip?"	5
„ 149.	Segelsång. "Kula i, lilla vind"	12
„ 150.	Bostället. "Min Gud, så trefligt"	25
„ 151.	Den gamle lotsen. "På den ödsliga häll"	28
„ 152.	Våren kommer. "Våren arbetar allt hvad han förmår"	30
„ 153.	Min förtröstan. "Jag tänker stundom"	32
„ 154.	Skaldekonsten. "Man frågat mig"	34
„ 155.	Vinterfärd. "Och jag for öfver sjö"	36
„ 156.	Resan. "Det var vinter, min bror"	38
„ 157.	Neckrosen. "Och pilten sprang neder" (C.W. Böttiger.)	41
„ 158.	Den första lärkan. "I Tyskland marken reñ var grön" (C.W. Böttiger.)	43
„ 159.	} Karin Månsdotters vaggvisa för Erik XIV. "Sof, du stormiga hjerta, sof." (Z. Topelius.)	46
„ 160.		48
„ 161.	Sylvias visa. "En liten fågel fjerran" (Z. Topelius.)	50
„ 162.	Det sägs. "Flicka, hvad ditt ögonpar?" (E. Bäckström.)	51
„ 163.	Hvar? "Hvar, o hvar på de rullande verldarnes klot" (C.W. Böttiger.)	58
„ 164.	Spinnvisa. "Jag spinner min tråd" (Z. Topelius.)	60
„ 165.	Ensamhet. "O, vor' jag det minsta bland lingonen små" (Z. Topelius.)	62
„ 166.	Barnatro. "Du fattige sparf uppå taket" (Z. Topelius.)	64
„ 167.	Vårdagsgryning. "Luft, frisk luft" (E. Bäckström.)	66
„ 168.	Källsökaren. "Jag går så tyst" (Thekla Knös.)	70
„ 169.	Flyktingen. "Glädje, bida nu" (C.W. Böttiger.)	72
„ 170.	Sken och ljus. "Låt dig ej af ytan fånga" (C.W. Böttiger.)	74
„ 171.	På afstånd. "Hur' skön du står der" (E. Bäckström.)	76
„ 172.	Furien och engeln. "På besök kom till mitt sjuka hjerta" (C.W. Böttiger.)	78
„ 173.	Såggvarnen. "I dalens djup jag ofta står" (C.W. Böttiger.)	79
„ 174.	Vissna blommor. "De blommor jag vågat ge" (E. Bäckström.)	80
„ 175.	Sagorna. "Hon lekte med mig förr så gladt" (E. Bäckström.)	82
„ 176.	Regnbågen. "En båge står hög öfver åker och by" (Z. Topelius.)	84
„ 177.	Midsommarnatt. "Vi möttes på den högsta topp" (Z. Topelius.)	88
„ 178.	På nattlig is. "Jag gick öfver isen" (Z. Topelius.)	90
„ 179.	På sveden. "Mitt stål är hvasst" (Z. Topelius.)	93
„ 180.	Klostergården. "Mellan skogens dunkla grenar" (E. Bäckström.)	96
„ 181.	Aprilnarri. "Kom glada gosse, hör" (Z. Topelius.)	98
„ 182.	Fosterländsk sång. "Det rinner strömmar många" (A.F. Lindblad.)	100
„ 183.	Vallhjons sång. "Jag vallar så trogen" (A.F. Lindblad.)	102
„ 184.	Mitt läseri. "Jag har min lust och mitt sinne för mig" (A.F. Lindblad.)	106
„ 185.	Helsingssång. "Den blida, sköna sångarön"	108
„ 186.	"Tyst, låts om ingenting" "När ingen hör mig" (Alida.)	114
„ 187.	Venez, mon enfant. (Victor Hugo.)	116
„ 188.	Tonen. "I skogen småguttén gick" (Björnstjerne Björnson.)	120
„ 189.	I barndomshemmets trädgård. "Lindar, der min lefnads saga runnit opp" (E. Bäckström.)	122
„ 190.	Min mammas förklädsband. "Jag ser mig sjelf en liten en" (Olof Stig.)	126

Adolf Fredrik Lindblads sånger

En sångens klassiker

Adolf Fredrik Lindblads omkring 230 sånger är centrala inte bara i hans egen produktion utan också i 1800-talets svenska romanstradition. Lindblads ungdomsambition var att bli ”en svensk Beethoven”, och han skrev under 1830-talet en stor symfoni, en opera och åtskilliga kammarmusikverk. Men genom den bristande förståelsen för de större formerna i dåtidens Sverige kom han att ägna sig alltmer åt sångkomponerande och framstod snart som den ledande sångtonsättaren och redan under sin livstid som en klassiker i genren.

De första sångerna och studierna för C.F. Zelter

Lindblads debut som sångkomponist skedde i häftet *Musik för Sång och för Fortepiano*, som han utgav tillsammans med Erik Gustaf Geijer i Uppsala 1824. Samlingen innehåller fem solosånger av Geijer och sju av Lindblad. Tonsättningen av J.W. von Goethes ”Erster Verlust” visar Lindblad som en färdig romanskomponist, och i ”Sångaren”/”Der Säger”, också Goethe, har han osökt funnit en lyrisk balladstil. Än mer intressanta är dock tonsättningarna av dikter ur P.D.A. Atterboms *Lycksalighetens ö*, där en nordisk ton färgar atmosfären och även tillåter en stark intensitet som präglar särskilt den harmoniskt känsliga ”Svanhvits sång”.

Genom Malla Silfverstolpes förmedling fick Lindblad året därpå möjlighet att studera komposition i Berlin för Carl Friedrich Zelter, där han blev studiekamrat med bland andra Felix Mendelssohn. I Berlin kunde han ge ut ett häfte med svenska folkvisor, *Der Norden-Saal*, i sättningar som är avsevärt friare än i tidigare samlingar; för textöversättningarna svarade Amalia von Helvig. Lindblad fängslades i Berlin dessutom av Johann Bernhard Logiers pedagogiska metod som han introducerade i den musikskola som han efter hemkomsten startade i Stockholm 1827 och drev till 1861.

Diktarkomponisten Lindblad

Sitt första egna sånghäfte publicerade Lindblad 1836, och fram till och med 1872 skulle han ge ut 20 samlingar; efter hans död 1878 utkom en omfattande samling under titeln *Efterlämnade sånger*. Redan första häftet rymmer flera av hans mest populära sånger som ”En ung flickas morgonbetraktelse”, ”Nära”, ”Sotargossen” och ”En sommarmorgon”, alla till egna texter och ett slags rollsånger som enkelt och direkt framställer mänskliga situationer.

Också i de närmast följande häftena skulle egna texter dominera och sammanlagt skrev Lindblad ett 80-tal sånger till egna texter, några från 1840-talet ännu ej publicerade. Därmed fortsatte han den Geijerska diktarmusikerlinjen och förde den vidare till Jacob Axel Josephson, Gunnar Wennerberg, Carl Rupert Nyblom och många fler. Också hos Lindblad bidrar denna förening av text och musik till att sångerna äger en välgörande direktitet och fräschör, även om det ofta tycks finnas en medveten ”konstfullhet” bakom hans texter, särskilt då han ofta återkommer till vissa teman och på ett slags folkvisemaner gärna blandar in en liten förälskelse i både berättande och beskrivande dikter. En påfallande egenhet är att han mycket sensibelt fördelar dagar och skuggor och ofta återger ljusa texter i moll och allvarliga i dur.

Positiva och tacksamma stämningar karakteriserar de omtyckta ”Skjutsgossen på hemvägen” och ”En vårdag”, och den långa raden av rollsånger innefattar så skilda porträtt som ”Dalkullevisa” och ”Slåttervis” och de närmast drastiska ”Gubben vid vägen” och ”Invaliden”; det finns rentav en ”Dödgrävarsång”. Mer direkta men väl behärskade kärlekssånger är ”I dalen”, ”För evigt” och ”Obesvarad kärlek”. Varma och balanserade stämningsbilder är ”Om natten” och ”Om aftonen”, och en med rätta prisad naturstämning är den nordiskt svala ”En sommardag”. En godmodig humor slår igenom i ”Frieriet”. Att Lindblad även behärskade en folktonspåverkad balladform vittnar ”Bröllopsfärden” och ”Den skeppsbrutne” om.

Ökad intensitet: Jenny Lind

Den sistnämnda hör till en grupp sånger som speglar Lindblads känslor för Jenny Lind som hade framträtt i hans opera "Frondörerna" 1836 och som efter konflikter med föräldrarna fick bo hos Lindblads 1839–41 och 1842–43. Redan "Ack nej, ack nej! Du vet det ej", "Bekännelse" och möjligen också den kända "Mån tro? Jo, jo!" i 1840 års häfte avslöjar hans situation, och den avsevärda intensiteten i sångerna i 1844 års häfte vittnar om det triangeldrama som hade hotat inom det Lindbladska hemmet. Häftet blev häftigt angripet av de stockholmska kritikerna; som utlösande moment angavs en harmonisk djärvhet i Runeberg-tonsättningen "Den öfvergifna", men också andra av sångerna anklagades för obegriplighet och rentav råhet. Av detta blev 1845 en hetsig musikdebatt som småningom löstes genom ett begärt utlåtande från Louis Spohr som lovordade sångerna.

Det är inte svårt att ana ett inre tryck i sånger som "Hjärtats vaggsång" och "Föresats", och ett återsken av krisen spåras i den behärskade "Ny kärlek", den resignerade "Om hösten" och den nästan lättsamma "Fåfång varning". Allra mest dramatisk blir tonen i den starkt koncentrerade "Mitt liv" (Runeberg). Som en ljus kontrast står "Till Sophie", en dikt till hustrun och en motsvarighet till Geijers "Min hustrus visa". I fortsättningen skulle Lindblad främst ägna sina egna dikter åt allmänna genrebilder som "Hon skriver", "Bedragen väntan" och "Hon varken hör eller ser", men där finns också smått sedelärande betraktelser som "Misstanken", "Ånger", "Tvekan" och "Mognadt förstånd". En klar ton av religiositet odlar "Förströstan", och i flera av de senare sångdikterna går tankarna till ålderdomen och döden.

Utblickar och inblickar

Insprängda även i de tidigare samlingarna finns enstaka sånger till andras texter, och att nämna är den enkelt talande "Am Aareensee" (Graf von Schlippenbach) och flera Atterbom-sånger, bland dem de sex "Svenska visor" som Lindblad komponerade 1838 för att i viss mån trösta poeten för Geijers ampra kritik. Men samma år skrev han också en beundrande svarssång på Geijers "På nyårsdagen" med titeln "Erik Gustaf Geijer", dock utgiven först 1866. Viktiga sånger till främmande texter är vidare de valörrika "Aftonen" (Erik Johan Stagnelius) och "Nattviolen" (Urban von Feilitzen) och de två vitt skilda tonsättningarna av Zacharias Topelius' "Karin Månsdotters vaggvisa för Erik XIV".

Lindblad ägnade dessutom sitt intresse åt Thekla Knös lätt förnumstiga vardagsinteriorer som "Strykningsvisa" och "Den flitiga handen", men fann också där ett djupare uttryck i "Hvar är mitt hem?". Han skulle därtill tonsätta en rad vistexter av Elias Sehlstedt i en kuplettartad stil som når sin största attraktion i den obetalbara "Skaldekonsten", "Man frågar mig hur det går till att dikta". Ett än mer vågat projekt var en serie om 17 sånger ur Runebergs *Fänrik Ståls sägner*, utgivna 1856, där Lindblad återgått till en visbetonad enkelhet för att melodierna skall kunna bära de mångstrofiska dikterna. "Sven Dufva" har exempelvis 28 strofer, men där för Lindblad i nio strofer in en mollvariant av sin durmelodi för att få omväxling. Verkligt karakteriserande är egentligen bara den tacksamma "Kulneff", och enda romansartade inslaget är den folkvisenära "Torp flickan". Samlingen inleds med en hymnisk "Vårt land".

Verkligt betydande är däremot nio Heine-tonsättningar som tillkom ungefär samtidigt med Sehlstedt-visorna vid mitten av 1860-talet; endast fyra av dem publicerades som tidskriftsbidrag 1876. Här har Lindblad lyckosamt förenat sin nordiska ton med anklanger från den tyska lieden. Resultatet har blivit helt i nivå med de bästa internationella motsvarigheterna, och en klenod är "Der Asra". Bland hans senare sånger finns också anmärkningsvärda tonsättningar av dikter av Bjørnstjerne Bjørnson, Carl Wilhelm Böttiger och Edvard Bäckström.

Adolf Fredrik Lindblad's Songs

Composer of the quintessential song

Adolf Fredrik Lindblad's circa 230 songs are central not only to his own production, but also within the context of the Swedish art song tradition of the 19th century (*romans* in Swedish). In his youth Lindblad's ambition was to become 'a Swedish Beethoven', and in the 1830s he wrote a large symphony, an opera and various chamber music pieces. However, due to the poor understanding of these more substantial musical forms in Sweden at the time, he came to focus more on song composition, and soon became known as the leading composer of songs. Already during his lifetime he was considered a quintessential composer within the genre.

His first songs and studies for C.F. Zelter

Lindblad's debut as a composer of songs came in the collection *Musik för Sång och för Forte-piano*, which he published together with Erik Gustaf Geijer in Uppsala in 1824. The collection comprised five solo songs by Geijer and seven by Lindblad. The setting of J.W. von Goethe's 'Erster Verlust' shows Lindblad as an accomplished art song composer, and in 'Sångaren'/'Der Säng'er', also by Goethe, he also effortlessly creates a lyric ballad style. But more interesting than this are his settings of poems from P.D.A. Atterbom's *Lycksalighetens ö*, in which a nordic tone colours the atmosphere and even permits a strong intensity that pervades especially the harmonically delicate 'Svanhvits sång'.

With the help of Malla Silfverstolpe's intermediation Lindblad was given the opportunity the following year to study composition in Berlin with Carl Friedrich Zelter, where his fellow students included, among others, Felix Mendelssohn. In Berlin he was able to publish a collection of Swedish folk songs, *Der Norden-Saal*, in settings that are much freer than earlier collections; Amalia von Helvig was responsible for the translation of the texts. In Berlin, Lindblad was also captivated by the pedagogical methods of Johann Bernhard Logier, which he later introduced in the music school he started in 1827 after his return to Stockholm, and ran until 1861.

The Poet-Composer Lindblad

Lindblad published his first songbook on his own in 1836, and continued to do so up until 1872, publishing a total of 20 collections; after his death in 1878 a comprehensive edition with the title *Efterlämnade sånger* (Orphaned songs) came out. His first songbook already contains many songs that became his most popular, such as 'En ung flickas morgonbetraktelse', 'Nära', 'Sotargossen' and 'En sommarmorgon', all to his own texts, and which were a kind of role play style that portray human situations in a simple and simultaneously straightforward fashion.

In the song books that directly followed, original texts also dominated, and Lindblad wrote altogether some 80 songs with original texts, including some from the 1840s which have yet to be published. As such he continues on in the poet-composer tradition starting with Geijer, which he then passes on to Jacob Axel Josephson, Gunnar Wennerberg, Carl Rupert Nyblom and many others. Lindblad's union of text and music contributes to the songs possessing a freshness and a healthy straightforwardness, even though there often seems to be a conscious 'artistry' behind his texts, especially considering he often returns to certain themes and in a sort of folk song way mixes in a bit of a love story in both storytelling and descriptive poems. One striking peculiarity is that he deals with lights and shadows in a very sensitive way, and often sets lighter texts in a minor key, and more serious, heavy texts in major.

A positive and gracious feeling characterizes the well-liked 'Skjuts-gossen på hemvägen' and 'En vårdag', and his long line of role play songs includes such distinct portraits as 'Dalkulle-visa' and 'Slättervisa' as well as the rather drastic 'Gubben vid vägen' and 'Invaliden'; there is also a 'Dödgräfvarsång'. More direct but well-mastered love songs include 'I dalen', 'För evigt' and 'Obesvarad kärlek'. Warm and balanced ambience pictures include 'Om natten' and 'Om aftonen', and 'En sommardag' is an example of a deservedly praised portrayal of the natural atmosphere. Good-natured humour comes through in 'Frieriet'. Lindblad's mastery of a folk tone-inspired ballad form is evidenced in 'Bröllopsfärden' and 'Den skeppsbrutne'.

Increased intensity: Jenny Lind

The latter is part of a group of songs that reflect Lindblad's feelings for Jenny Lind, who had performed in his opera 'Fröndörerna' in 1836, and who, after conflicts with her parents, lived with the Lindblad family from 1839–41 and 1842–43. 'Ack nej, ack nej! Du vet det ej!', 'Bekännelse' and possibly also the well-known 'Mån tro? Jo, jo!' reveal his situation already in the songbook from 1840, and the substantial intensity in the songs in the 1844 songbook bear witness to the triangle drama that threatened the Lindblad home. The songbook was sharply attacked by Stockholm critics; the precipitating factor was said to be the harmonic audaciousness in the Runeberg setting 'Den öfvergifna', but other songs were accused of being unintelligible and simply crude. This led to a heated music debate in 1845 that gradually was resolved via a petition for the expert opinion of Louis Spohr who commended the songs.

It is not difficult to sense an internal conflict in songs such as 'Hjärtats vaggsång' and 'Föresats', and a reflection of the crisis can be traced in the restrained 'Ny kärlek', the resigned 'Om hösten' and the nearly carefree 'Fåfång varning'. The tone is most dramatic in the starkly focused 'Mitt liv' (Runeberg). A light contrast to this is 'Till Sophie', a poem to his wife and the analog to Geijer's 'Min hustrus visa'. From here on Lindblad's poems mainly dealt with more general genre portraits such as 'Hon skriver', 'Bedragen väntan' and 'Hon varken hör eller ser', but there are also small moral observations such as 'Misstanken', 'Ånger', 'Tvekan' and 'Mognadt förstånd'. A clear tone of religiosity pervades 'Förströstan', and in many of the later song-poems the themes shift to aging and death.

External and internal vistas

Scattered throughout even the earlier collections are songs composed to others' texts, noteworthy of which are the simply telling 'Am Aarensee' (Graf von Schlippenbach) and many Atterbom songs, including the six 'Svenska visor' that Lindblad composed in 1838 in order to comfort the poet, at least to some extent, for Geijer's scathing critique. But the same year he also wrote a rebuttal song to Geijer's 'På nyårsdagen' with the title 'Erik Gustaf Geijer', which was published first in 1866. Important songs composed to texts by others than Lindblad himself include the valourous 'Aftonen' (Erik Johan Stagnelius) and 'Nattviolen' (Urban von Feilitzen) and the two completely distinct settings of Zacharias Topelius' 'Karin Månsdotters vaggvisa för Erik XIV'.

Lindblad also devoted his interest to Thekla Knös' light and astute portrayals of day-to-day tasks such as 'Strykningsvisa' and 'Den flitiga handen', but also found a deeper impression in 'Hvar är mitt hem?'. He then composed settings to a series of ballad texts by Elias Sehlstedt in a couplet-like style, whose most attractive member was the priceless 'Skaldekunsten', 'Man frågar mig hur det går till att dikta'. A more daring project was a series of 17 songs from Runeberg's *Fänrik Ståls sägner*, published in 1856, where Lindblad returns to a ballad-emphasized simplicity so that the melodies could carry the many-strophic poems. 'Sven Dufva' has, for example, 28 strophes, but here Lindblad sets 9 of them in a minor variant of his melody in major to add a bit of variety. The real typical piece is 'Kulneff', and the only feature reminiscent of art song is the folk song-esque 'Torpflickan'. The collection is led off with the hymn-like 'Vårt land'.

Of great significance, however, are the nine Heine-settings that came into being at about the same time as the Sehlstedt-songs in the mid-1860s; only four of them were published as a contribution to a magazine in 1876. Here Lindblad has successfully fused his nordic tone with reminiscences of the German *Lied*. The result is comparable to the best international equivalent, and a jewel among these is 'Der Asra'. Among his later songs there are remarkable settings of poems by Bjørnstjerne Bjørnson, Carl Wilhelm Böttiger and Edvard Bäckström.

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad hade en komplicerad uppväxt och en lika ombytlig tid som ung vuxen. Född 1801 i Skänninge av en ogift mor kom han vid ett års ålder till en fosterfamilj, där hustrun var moderns moster. Efter inledande skolgång i Östergötland fortsatte han från 1809 i Stockholm, där modern då bodde och var gift med en skådespelare vid Kungl. Teatern. Efter styvfaderns död 1813 fick Adolf Fredrik Lindblad återvända till fosterföräldrarna som snart flyttade till Norrköping. Där fick han sin första skolning i musik: piano och flöjt.

Fosterfadern som var handlare styrde Adolf Fredrik Lindblad mot sitt eget yrke. Efter några år i fosterfaderns affär fick han 1818–19 arbeta vid ett skeppsklareringskontor i Hamburg. I denna stad fick Adolf Fredrik Lindblad viktiga impulser av tysk litteratur och musik.

Sommaren 1822 kom han till Bleckenstad utanför Mjölby för att undervisa gårdens döttrar i pianospel. En av dem, Sophie Kernell, skulle bli hans hustru. Där lärde han också känna en kusin till husets syskonskara, Per Daniel Amadeus Atterbom, en livsavgörande vänskap för Lindblad.

Genom Atterboms förmedling flyttade Lindblad till Uppsala, i första hand för studier i harmonilära för universitetets *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. Men han kom också in i stadens konstnärliga och litterära kretsar. Där fanns redan Atterbom, men också Erik Gustaf Geijer som skulle bli en annan nära vän. I denna miljö blommade Lindblad ut som sångtonsättare.

Sångkomponerande var tidigare liktydigt med att skapa sällskapsvisor. Den nyromantiska dikten gav tonsättarna nya utmaningar. Lindblads sånger är texttolkande och låter melodin och pianostämman föra en dialog. Från visans tid stammar dock Lindblads länge utnyttjade praxis att flerstrofiga dikter sjungs till samma ackompanjemang. Adolf Fredrik Lindblad komponerade över 200 sånger, varav en del skrevs för vännen Jenny Lind.

Med salongsvärdinnan Malla Silfverstolpe och Erik Gustaf Geijer for Lindblad 1825–26 via Köpenhamn till Berlin, där han tog lektioner i komposition för Carl Friedrich Zelter och i pianospel för Ludwig Berger. Via Zelter lärde han känna Felix Mendelssohn. Vänskapen med denne blev viktig och varade livet ut.

Tillbaka i Sverige slog han och hustrun Sophie sig ner i Stockholm. Där startade Lindblad 1827 en musikskola, vilken under lång tid skulle bli hans huvudsakliga inkomstkälla. Under Stockholmsåren skrev Lindblad sin enda opera, *Fronddörerna* (1835), som emellertid inte blev någon större framgång. Han komponerade också två symfonier (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad tillbringade sina sista år på Lövingsborgs gård strax söder om Linköping, där dottern Lotten bodde. Han avled där 1878.

Om utgåvan

Levande Musikarvs emenderade utgåvor är redaktionellt genomsedda och korrigerade utgåvor av tidigare tryck med kommentarer rörande rättelser och ändringar införda i form av fotnoter. Justeringar av bågar, förtecken, accenter och artikulation som inte har medfört förändrad läsart har utförts utan kommentar.

Förlagan är utgiven av Abr. Hirschs förlag, Stockholm, nr 1627.

På omslaget står: ”Sånger och Visor / vid / Pianoforte / af / A. F. Lindblad / 7:de och 8:de delen / Med förlagsrätt / Stockholm, Abr. Hirsch”.

Tryckår: 1880.

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad had a complicated childhood and likewise an unsettled period as a young adult. Born in Skänninge in 1801 to an unwed mother he was taken in by a foster family, of which the wife was his mother's aunt, when he was only one year old. After starting school in Östergötland, in 1809 he moved to Stockholm to continue studying near his mother, who was married to an actor at the Royal Opera. After his stepfather's death in 1813, Adolf Fredrik Lindblad returned to live with his foster parents, who soon moved to Norrköping. There he received his first music lessons in piano and flute.

His foster father, who was a merchant, persuaded Adolf Fredrik Lindblad to follow in his footsteps. After several years at his foster father's business, Adolf Fredrik worked from 1818 to 1819 at a shipping discharge office in Hamburg. While working in Hamburg, Adolf Fredrik Lindblad encountered German literature and music, which would prove to be an important influence on his later career as a composer.

The summer of 1882 he arrived in Bleckenstad, on the outskirts of Mjölby, to teach the daughters at a country estate piano. One of the girls, Sophie Kernell, would later become his wife. He also became acquainted with a cousin to the siblings at the estate, Per Daniel Amadeus Atterbom, who would become an important life long friend.

With Atterborn's assistance, Lindblad moved to Uppsala in order to study harmony with the university's *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. He also came in contact with the city's artistic and literary circles. Atterbom already lived in Uppsala, as well as Erik Gustaf Geijer, who would become another close friend. Lindblad thrived as an art song composer in this environment.

In earlier times, song composition had been equivalent to writing popular drawing-room ballads. Later, with the advent of the neo-romantic poem, composers were provided with new challenges and opportunities. Lindblad's songs are settings of text to music and provide a dialogue between the vocal melody and the piano. For a long time Lindblad made use of the older ballad praxis of using poems consisting of several stanzas sung to the same accompaniment. Adolf Fredrik Lindblad composed over 200 songs, of which several were written for his friend the singer Jenny Lind.

Together with music salonnière Malla Silfverstolpe and Erik Gustaf Geijer, Lindblad travelled by way of Copenhagen to Berlin, where he took lessons in composition from Carl Friedrich Zelter and studied piano with Ludwig Berger. Through Zelter he got to know Felix Mendelssohn. This was the beginning of an important friendship which lasted for the rest of his life.

Returning to Sweden, he and his wife Sophie settled down in Stockholm. Lindblad started a music school there in 1827, which for a long time would be his main source of income. During his years in Stockholm Lindblad wrote his only opera, *Fronddörerna* (1835), which was never successful. He also composed two symphonies (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad spend his final years at Lövingsborg's manor, just south of Linköping, where his daughter Lotten resided. He died there in 1878.

About the edition

Levande Musikarv's (Swedish Musical Heritage's) emendated editions are editorially revised and corrected versions of previously printed material, with comments on the corrections and amendments inserted as footnotes. Adjustments to slurs, accidentals, accents and articulation marks that have not affected the reading have been made without comment.

Originally published by Abr. Hirsch, Stockholm, no. 1627.

Text on the front page: "Sånger och Visor / vid / Pianoforte / af / A. F. Lindblad / 7:de och 8:de delen / Med förlagsrätt / Stockholm, Abr. Hirsch".

Year of publication: 1880.